

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel a Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
 2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam

BUDAPEST, PÉNTEK, 1907 DECEMBER 6

86. szám

A HIR 86-ik száma:

Rágalmazták

a kilépetteket

Szapponos István és a többi disszidensek kijelentik, hogy az egyezkedés ellen beszélni fognak

Kossuth pártolja

a kvótaemelést

A Képviselőház pénzügyi bizottsága ma megszavazta a magasabb kvótát

Lengyel Zoltán napja

Súlyos vádak a Kormánypárt ellen

Polónyinak

Pozsony kell

Mesterkedés a biróküldés körül

Győzött a Kancellár!

Bülow hercegnek bizalmat szavazott a többség. Megszűnt a válság

FEGYVERBE!

Lengyel Zoltán leleplezte, hogy Kossuth a horvátokkal és szerbekkel tárgyalt ellenzéki korában. Fegyveres szövetséget kötöttek

Szenzációs

merénylet

a trónörökös ellen

Ötezer hontalan

Eheznek a visszavándorlók

Anarkisták

a Kormányon

Botrány a szerb szkupstinában

Negyedmillió

veszteség

A megkárosított kincstár

A kártya halottai

A portugál

összeesküvők

Ötvenezer fegyvert vásároltak

KILENC RIPORT

Távirat. Telefon

Kész a bűnlajstrom!

Lengyel Zoltánnak ma nagy, diadalmas sikere volt a képviselőházban. Szónoki művészete, a súlyos igazságok, amelyeket elmondott és az előkelő, plasztikusan tömör forma, amelyben elmondta őket, lenyűgözte azokat, akiket nem inficiált még teljesen mamelukká a képviselőház mai levegője, de elhallgattatta azokat is, akik a parlamenti terror eszközeinek szerepét vállalták a lehurrogás, türelmetlenkedés és kötekedés nem nobilis fegyvereivel. Lengyel hangjának előkelősége, argumentumainak sulya, az igazság ereje, az ötletek sziporkázása, a fordulatok elevensége és finoman vágó éle lefegyverezte a kis műtűrelmetleneket és amikor a szónok bevégezte beszédét, a Ház, akármilyen rosszul esett is ez a kormány, abban a hangulatban oszlott szét, amely a nagy parlamenti napok hatását jellemzi. Hiába mondta Lengyel egyik legtragyogóbb fordulatában, hogy ő ma csak beszél, nem cselekszik: a beszédje cselekvés is volt, komoly, szép, örvendetes parlamenti esemény annyi sivár nap után.

Egyik megdönthetetlen argumentum a másik után hagyta el a száját. Tömör okfejtéssel bizonyította be, hogy az egyszakaszos törvény beleütközik a törvényekbe is, a házszabályokba is. Apponyi érveléseinek a tarthatatlanságát bizonyította itt be a kormánytábor dermedező némasága, büntudatos hallgatása közben. Azután hatalmas erővel lendült neki a beszéde, amikor bebizonyította, hogy a kiegyezésnek egy szakaszba való foglalása tulajdonképpen nem egyéb, mint új lex-Dániel és ráolvasta a kormánypárt fejére, a parlamenti naplók-ból, hogy a Dániel-féle javaslat idején az ellenzék érveinek egyharmad része éppen ennek a javaslatnak az egyszakaszos volta ellen irányult. A szatira hatalmas erejével vágta a kormánytábor szeme közé, hogy a törvényalkotásnak ezzel a módszerével hamarosan el lehetne törölni az egész magyar alkotmányt.

Annak bebizonyítása, hogy a kormány a kiegyezés érdekében egymásután követi el a törvénysértéseket és a hasonlat, hogy a függetlenségi pártot két karikán akarják átugratni, szintén diadalmas erővel nyűgözte le az ellenmondást. Frappáns revelációként hatott, amikor Lengyel egyszerre elénk tárta az olyan könnyen és olyan szívesen feledett igazságot: hogy a mai kormány tagjai Kossuthot és Zichy grófot kivéve mind a régi szabadelvűpártból kerültek ki.

Annak a diadalmas kimutatása, hogy a kvótaemelést kérdésében a kormánynak a státuszkvó mindig biztos visszavonulást adhatott volna, volt a beszédnek hatalmas befejező akkordja.

És végighallgatva, végigolvasva ezt a beszédet, megdöbbentő igazságaihoz alig van mit hozzátennünk, a szomorúan reális képhez, amelyet a mai politikai helyzetről rajzolt meg, alig pár vonalat kell hozzárajzolni. A sivár jelennek a rajza, de egyúttal a jobb jövő reményének a hangja volt ez.

Ime, most már világosan láthatja az ország, hogy hova jutott a mai kormányzat. Szinte történelmi magasságu nézőpontból látjuk ma, hogy hogyan alakította át a bécsi béke átka a nemzet volt vezéreit a burgeli akaratnak minden szabadelvű kormányánál engedelmesebb guvernumává. És látjuk, hogyan terjedt az infekció felülről lefelé, hogyan vedlette le a függetlenségi párt hajdani tigrisbőrét, hogy vette fel a mameluk-gunyát és hogyan szolgál ma már Bécs kezében csufos bizonyítékul arra, hogy Magyarország hajóját akármilyen legénységgel is rá lehet kormányozni a hatvanhetes kiegyezés és politika poshadt vi-zaire.

És látjuk a semmiféle felháborodással nem eléggé jellemezhető mai állapotot: az a kormány, amelyben függetlenségi miniszterek ülnek és az a párt, amelynek erőt, biztonságot a függetlenségi párt ad, megsérti a törvényt, megsérti a házszabályt és nemcsak külső formákban, hanem a lényegben is azokhoz a fegyverekhez nyúl, amelyeket a szabadelvűpárt legádázabb dühöngése napjaiban használt.

Eddig a véresen komoly momentumig, a mai helyzetnek eddig a tragikumáig, ezekhez a megismerésekhez vezet bennünket a Lengyel Zoltán mai nagy beszéde, amely kitért a horvátokkal való megpaktálás bűnére is és ekkor szinte a Nemezis könyörtelen hatalmával olvasta rá a nemzet volt vezéreinek a fejére, hogy hogyan fordult a kezükön bűnné az is, ami a nagy küzdelmek idején új erőforrásnak, a nemzeti erő kiszélesítésének kínálkozott és annak lett volna felhasználható, ha itt is nem engedik, hogy lefőzzön bennünket Bécs és ellenünk fordítsa azt, amit a magunk kezibe akartunk fegyverül megkapni.

Sujtó ítéletmondás, lelkiismereteket megrázó szózat volt a Lengyel Zoltán mai beszéde. De, hajh, a többség lelkiismerete mélyebben alszik, semhogy fel lehetne ma már rázni a bécsi narkózisból és az ítélet csak megbélyegezte őket, visszatartani nem fogja a gonosztett elkövetésétől. Az ország öntudatának kell felébredni, a nemzetnek kell kimondani a végleg marasztaló ítéletet és ha kimondja, — pedig kimondja, — akkor valóra válik a Lengyel Zoltán reménységes jövőt ígérő szava:

— Még nincs ellenzék, de megszűn!

Lengyel Zoltán beszélt

Vádolja a kormányt. Pusztul az alkotmány. Tönkremegy az ország. A negyvennyolcas kormánypart felelős mindenért

Egy hőbeszédű horvát: *Pinterovics* Antal tette próbára a Ház türelmét teljes két óra hosszáig. A teremben egy rakáson, gonoszul összebujva, helyeselt neki a cinkosársak, a magyar képviselők a folyosón és a buffetben várták a hirt, hogy no most lehet betödulni, *Lengyel Zoltán* kezdi a beszédet. Mialatt a horvát szóáradat nyomán szép lassan lerakódott a piszkos, obstrukciós iszap, a harcos ellenzék népszerű vezérfőfia a jegyzeteit rendezte. Dél volt, mikor szólásra emelkedett. A padosok benépesültek, az ellenzéki szónokok megzavarására kirendelt mameluk-leventék elfoglalták hadiállásukat és feszült figyelem lesté *Lengyel Zoltán* szavát.

— *En nem obstruálok!* — nyugtatta meg ma a kötekedő kormányparti kíváncsiságot. Ha obstruálok, akkor én nem beszélek, hanem cselekszem.

A mamelukok elszégyelték magukat. Valamikor *Lengyel Zoltán* vezérlete alatt mentek a tűzvonalba ők is a közügyek ellen. Ma korrumpált lelkük páncéljával védik a bécsi érdekelt. *Lengyel Zoltán* az érvek hatalmas arzenáljával, a lelkek mélyéhez férköző meggyőzés hangján fejtegette előttük, hogy milyen országrontó, alkotmányellenes törvénytelen ügyet védelmeznek. Rámutatott arra, hogy a házszabályt, az alkotmány utolsó várát rombolják össze az egyszakaszossal, amely még csak a horvát obstrukciót sem törli le, mert hiszen a horvátok akkor obstruálnak, mikor nekik tetszik.

— *A nemzeti ellentállást teszi lehetlenné az a precedens, melyet alkotnak.* E rendszer szerint huszonnégy óra alatt el lehet törölni a föld színéről az egész alkotmányt.

— *A linci békét is egy paragrafusba szorították — védelmezte az áruást Thaly Kálmán.*

— Igen ám — replikázott *Lengyel* — csakhogy azt is az osztrák császár kívánta.

A többi közbeszóló is így járt. *Lengyel Zoltán* azon módon lecsapolta a közbeszólások egész áradatát. Snájdig volt és ötletes. *Wekerle* és *Kossuth* olykor nagyon idegesen fészkelődtek a helyükön és hamisan intettek a mamelukoknak, hogy hagyják *Lengyel*-t, ne kötekedjenek, mert még majd leleplez valakit. És csakugyan rákerült a sor a leleplezésre, amelyről lapunk más helyén írunk részletesen.

Félnegyig beszélt *Lengyel Zoltán* és a mameluk-tábor, mintha odaszögezték volna, nem mozdult a helyéről. A ministerek is végig kitarítottak, meghallgatták azt a sok sujtó igazságot, amivel *Lengyel* az ő nagy harcái hevében, hódító értelmével és a féltett politikai intimitások kiaknázásával traktálta őket. Nagy hatása volt a beszédnek. A mamelukok a negyvennyolcas ellenzék leszerelését várták mára és kapták *Lengyel Zoltán* ostorcsapásait. De a leckének, a kemény, rettenthetetlen küzdelemnek még koránt sincs vége. Ma a vezér harcolt és sora vannak a bátor, tisztalelkű katonák.

A képviselőház ülése

1907. december 5.

A Ház mai ülésén *Justh Gyula*, majd *Náray Lajos* elnökölt.

Az egyszakaszos kiegyezési törvényjavaslat tárgyalása volt napirenden.

Pinterovics Antal (horvát) másfél óra hosszáig beszélt horvát nyelven a törvényjavaslat ellen.

Lengyel Zoltán az egyszakaszos ellen

Lengyel Zoltán: *Apponyi Albert gróf* beszéde adta meg az impulzust felszólalására. *Apponyi* azt mondta a tárgyalás alatt levő javaslatra, hogy az sem a házszabályokba, sem a törvényekbe nem ütközik. Az a nézete, hogy a kultuszminiszternek ez a felfogása nem áll meg, mert az egyszakaszos törvényjavaslat, amint azt később kimutatja, igen is beleütközik ury a házszabályokba, mint a törvényekbe.

Az 1. § és a házszabály

— Beleütközik expressiv verbis a házszabályok rendelkezésébe, hogy egy javaslatban több törvényjavaslat foglaltassék, mert a több törvényjavaslat lehetlenné teszi a szavazást az által, hogy összefoglalóan dolgozzák, amelyek közül egyiket vagy másikat elfogadják az illető, a többit pedig nem fogadják el. Beleütközik a házszabályokba azért is, mert — és ez igen nevezetes szempont — itt oly precedens alkotnak, amely a nemzeti ellentállást lehetlenné teszi, vagy egészen tönkreteszti és amely ajtót nyit akár milyen kormány részéről egy olyan puccsnak, amely helyrehozhatatlan hibákat okozhat.

Uj lex-Dániel

— Azok, akik még annak idején képviselők voltak, emlékezni fognak a lex-Dánielre, amely lex-Dániel ellen ennek az oldalnak november 18-án kilenc óráig nem az volt a kifogása, hogy azt zsebkendővel szavaztatták meg, hanem azért következett be az obstrukció és az kényszerítette *Tisza Istvánt* a zsebkendőszavazásra, mert az a javaslat egy szakaszban volt összefoglalva. Nem a tartalom volt először a kifogás tárgya, hanem a kormány törvényalkotási módja volt az, amit kifogásoltak és megobstruáltak.

Thaly Kálmán: 1647-ben is így volt! A linci béke is egy paragrafusban volt bevezetve. (Zaj.)

A kormány és a függetlenségi párt

Lengyel Zoltán: Az egyszakaszos forma védelmére azt hozták fel, hogy a kiegyezés nemzetközi szerződés és hogy a nemzetközi szerződéseket szokásos egy szakaszba foglalva a Ház elé terjeszteni. Kimutatja, hogy ez az érvelés hamis, mert hiszen a kiegyezés nem nemzetközi szerződés. Nincsen egyetlen érv, amely a kiegyezés egy szakaszba való foglalását menthetné, mert hiszen ezek a javaslatok megváltoztathatók, már pedig az egy szakaszban elfogadott javaslatok nem változtathatók. Egyetlen érv az egyszakaszos védelmére, hogy a függetlenségi párt szereti a kormányt és semmiképpen sem akarja megbuktatni. (Zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Ugy van!

— *Nem akarjuk megbuktatni!*

Lengyel Zoltán: Helyes. Csak ezt akartam tudni, tehát nem akarja megbuktatni a kormányt a függetlenségi párt. Ez az egyetlen nemzetközi vonatkozás az egész javaslatban. (Derűtség.)

Leleplezés!

Lengyel Zoltán: Hosszasan fejtegeti, hogy alkotmányjogi szempontból mennyire veszedelmes az egyszakaszos kiegyezési törvényjavaslat, hogy rosszabb még a lex-Szapáriánánál is, amelyet pedig nemrég törölt el a kormány. Ezt az egyszakaszos kiegyezést nem menti az sem, hogy azzal a horvátokat akarták letörni és a horvát kérdést akarták megoldani. Egyetért ő is abban, hogy véget kell vetni a horvát obstrukciónak, hogy meg kell oldani a horvát obstrukciót. De nem törvénytelen uton, hanem csupán törvényesen. Emlékezteti arra a Házat, amikor ő, *Hock János* s még több képviselővel és újságíróval Belgrádban járt. Ott találkoztak a szerbiai szerbekkel, a horvátokkal és nagyon melegen fogadták őket. (Zaj.)

Hock János: Ez a nemzeti küzdelem idején történt.

Lengyel Zoltán: Örökké felejthetetlen marad előtte a szent barátkozás napja. Barátságot, egymáshoz való ragaszkodást fogadtak egymáshoz és annyira, olyan őszintén összebarátkoztak egymással, hogy akár vérüket ontották volna egymásért. Egyszóval, szent volt a barátság a magyarok és szerbek között. Nem szól arról, hogy a horvátok, szerbek és magyarok között még sokkal komolyabb tárgyalások és megbeszélések folytak, élén *Kossuth Ferencel*. (Mozgás.) *Nem akar erről beszélni*, mert ha a rendelkezésére álló adatait nyilvánosságra hozná, esetleg nemzetközi konfliktust és kormányválságot támasztana vele. Erről tehát nem beszél. Konstatálja, hogy bár nagy barátságot fogadtak egymásnak és a következmény az lett, hogy *Wekerle* vámháborút kezdett a szerbekkel. *Kossuth Ferenc* pedig benyújtotta a vasuti pragmatikát, amelyvel ok nélkül felforgatta a horvát békét. Pedig ez a javaslat nem a vasutasok érdekében, való volt, hanem talán inkább a villamos társaságok érdekében, mert hiszen az utolsó változtatásokat *Kossuth Ferenc* nem az alkalmazottak megbízottjával, *Batthyány Tivadarral* végezte, hanem *Jellinekkel*, a közúti villamos igazgatójával. (Zaj.)

Nem obstruál!

— Az a mód, amelylyel a kormány a horvátokat le akarja törni, nem helyes. Nem helyes az egyszakaszos forma sem.

Egy hang a baloldalról: Hiszen te is obstruálsz!

Lengyel Zoltán: Én nem obstruálok. Az első jele annak az, hogy — beszélek. Mert, amint ezt az urak jól tudják, ha én obstruálok, nem beszélek. De én most nem obstruálok. Nincsen itt az alkalom arra; azért sem obstruálok, mert nem érdemli meg ez a mostani politikai alakulás az obstrukciót. Különböző pedig megbánta azt is, hogy obstruált. Egyetértésre hívják fel folyton azokat, akik elveik tiszteletbentartása miatt kiléptek a függetlenségi pártból. Megvolna itt az egyetértés, csak a kormány ne követné el egymásután sorjában a törvénytelenégeket és ne mondana *Kossuth* és *Apponyi* olyan beszédeket, amelyek nem felelnek meg sem a függetlenségi programnak, sem a törvényességnek és amelyet már ugys kevesen hisznek el.

Bernáth Béla: Csak A Nap nem hiszi el!

Hellebronth Géza: A Nap és A Hír! Csak ez a két lap nem hiszi el!

Lengyel Zoltán: Nemesak A Nap és A Hír, hanem ezek nagy publikuma és hova-tovább egyre többen, az egész ország hitetlenkedik az elvmegtagadás miatt, elégedetlen a követett politika miatt, nem hiszi el a nagyvangu ígéreket és követeli a program megvalósítását.

Nincs kényszerhelyzet

— Miután végzett a kiegyezés formájának bírálatával, a kiegyezés lényegéről szól. Kétségbevonhatatlan az, hogy a kiegyezés rossz. Azt nem érti, hogy ha szabad Ausztriában visszavetni a kiegyezést, miért ne szabadjon Magyarországon is. Minden jel arra vall, hogy Ausztria vissza fogja vetni. Kényszerhelyzetével mentegetőzik a kormány. Kimutatja már az autonóm vámtarifa tárgyalásánál, hogy kényszerhelyzet nincs és nem volt. Mert a külföldi államokkal való szerződésnek megkötésének szükségességéből előálló kényszerhelyzet lehet oka a kiegyezésnek, de nem lehet oka egy rossz kiegyezésnek.

Szabadelvüparti az egész kormány!

Sándor Pál és vele még többen is azt mondták, hogy ilyen rossz kiegyezést a szabadelvü párt sem kötött volna. *Wekerle* roppant hevesen válaszolt erre. Ránézett ekkor a miniszteri padokra.

Jekelfalussy Lajos magára mutat.

Lengyel Zoltán: A miniszter ur nem volt ott! Akkor konstatálta, hogy a szabadelvüpartot ócsárló miniszterelnök és társai valamennyien szabadelvüpartiak voltak. *Wekerle*, *Andrássy*, *Apponyi* és *Günther* is. *Jekelfalussy* akkor katoná volt, tehát inkább szabadelvüpart. Az egész mai kormányban egyedül *Kossuth* és *Zichy* azok, akik nem voltak tagjai a szabadelvüpartnak. Ez a kormány tehát nem támadhatja a szabadelvüpartot.

Hódy Gyula: Ne véd a szabadelvüpartot!

Lengyel Zoltán: En és az egész függetlenségi ellenzék...

Hódy Gyula: Hol az ellenzék?

Lengyel Zoltán: Még nincs meg, de meglesz! Mi nem védjük a szabadelvüpartot, de támadjuk a kormányparti függetlenségiakat.

Markos Gyula: Hát Polónyit miért buktattad meg? O csak igazi függetlenségi!

Lengyel Zoltán: Részletesen ismerteti a kiegyezési áruást, amelyet a függetlenségi párt segít tető alá hozni.

Jobb lett volna a statusquo!

— A kvóta-statusquo nincs a kiegyezési statusquo-ban, ez a védekezése *Wekerle*nek a kvótaemeléssel szemben. Csakhogy a kvótát a mi akaratunk nélkül nem lehetett volna emelni. Bármi lett volna az osztrák császár szándéka, a statusquo biztos visszavonulás lett volna a kormány számára. De hiszen *Apponyi* beszédéből kitűnik, hogy a kormány a paktumban mindenről lemondott, mert ez nem más, mint unbedingte Unterwerfung. Nem nyulni katonai kérdésekhez, az önálló vámtérülethez és meghozni minden új árt. Sajnos, hogy a mai többség megszavazna mindenféle kiegyezést, még akkor is, ha nem mutatták volna a gazdasági helyzetet olyan feketének, mint azt *Kossuth* a zöld füzetben kitünteti. Ezt a kiegyezést csak kormány szempontból lehet elfogadni. Nincsen garancia az önálló magyar bank felállítására. Hosszasan beszél az önálló magyar bankról.

Három szó...

— Mondja ki a miniszterelnök ezt a három szót: *Akarom az önálló bankot!* Kormánynyilatkozatot akar hallani, mert tudja, hogy a miniszterelnök programja nem fedi a függetlenségi párt programját. Az önálló bankhoz két dolog kell: pénz és idő. Mindkettőből, de különösen a másodikból, kifogyunk, ha hozzá nem látunk a munkához. Egyébként sehogysem lesz meg az önálló magyar vámtérület, amíg az országot de jure megilleti, csak de facto nem. A kormány a mai kiegyezéssel csak rontott ezen az állapoton s megnehezíti az önálló vámtérület előkészítésének az útját. Ezért harcol a kormány ellen, amint harcolt az elmúlt nagy obstrukció idején.

Szentiványi Árpád: Akkor nem cimboráltak a horvátokkal.

Szappanos István: Ezt százszor visszautasítottam!

Somogyi Aladár: Visszajösz te még, *Zoltán* mi közénk a választások előtt!

Lengyel Zoltán: Most az egyszer nem, mert azt akarom, hogy hadiállapot legyen. Jöjjenek önk az én kerületembe, mert majd én is látogatást teszek ám egyik-másik kerületben! (Derűtség.)

Hódy Gyula: Gyere az enyémbé!

Lengyel Zoltán: Csakhogy nem minden meghívást fogadok el. (Derűtség.)

„Leszögezem a Ház padlójára!”

— 1902. máj. 13-án *Kossuth Ferenc* nagy beszédet mondott a Házban a kiegyezéséről. Azt mondotta a függetlenségi párt akkori vezére, hogy leszögezi a

Ház padlójára azt, aki a Széll-Koerber-féle kiegyezésnél rosszabb kiegyezést terjeszt a Ház elé. Kossuth ezt most önmagával nem teheti meg; ő pedig nem hajlandó ezt megtenni Wekerlével, mert ez nagyon nehéz munka lenne. (Derültség.) Engedjék meg neki, hogy ő fenntartsa elveit, küzdjön a kiegyezés ellen, a kvótaemelést ellen és a gazdasági önállóságért. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. Az ülés fél négy órakor végződött.

Politika és — üzlet

Negyedmilliót veszít az állam. Zanella sógora miatt. Panamaszag egy árlejtésen

Fiumében van egy kivándorlási ház, ahol a hazai földről távozni készülő magyarokat látják el szállással és élelemmel. Ezt a házat a magyar állam emelte, mikor törvényes mederben szabályozta a kivándorlási mozgalmat és a házat a belügyminiszter adja bérbe olyan vállalkozónak, aki a kivándorlók élelmezését is biztosítani hajlandó. Az árlejtést, amely öt évre adja bérbe a kivándorlási házat, ez évi október 6-án tartották meg a belügyminisztériumban és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter hosszú töprengés után tegnap, december negyedikén döntött az ajánlatok fölött. A döntés Matkovics János fiúmei lakos javára szol, aki sógora Zanella Richard fiúmei képviselőnek, az Andrássy vezérsege alatt álló alkotmánypárt tagjának és mint ilyen különös gráciában részesült. Matkovics évi nyolcvanezer koronáért kapta meg a bérletet, az övénél feltűnően drágább ajánlatok mellőzésével, ami az egész bérleti ügyet erősen panamaszaguvá teszi. Andrássynak nagy oka lehetett arra, hogy ezt a bérletet éppen Zanella Richard sógorának ítélte oda, holott a Zanella-féle családi ajánlat a legrosszabbak közül való és óriási összeggel károsítja meg az államkincstárt. Ime:

A legjobb ajánlat:

**Dick és Erdélyi-cégé 125.000 K.
az elfogadott ajánlat:**

Matkovics Jánosé 80.000 „

*Az állam évi vesztesége . . . 45.000 K.
öt év alatt tehát 225.000 K.*

Ez az összeg bizony ebben a kvótaemelési világban igen nagy summa és a közönség, amely véletlenül értesül erről a meglepő döntésről, kíváncsi rá, hogy Andrássy minő rekompenzációkat biztosított a magyar államnak ezért a negyedmillió veszteségért. Mert Zanella Richard személyes atyafiságos érdeke miatt az államkincstárt megkárosítani nem lehet. Zanella ur politikailag megbízhatatlan férfiú, ismert irredentista, akinek éppen a magyar állameszmével összefüggő dolgokban kedvezést nyújtani — bűn a magyarság ellen.

A belügyminiszternek igazolnia kell magát ennek az árlejtési botránynak az ügyében, mert egyébként nem lehet nevezni a kincstárnak ilyen nyilvánvaló, számokkal kifejezhető megkárosítását. Nem lehet figyelmen kívül hagyni egy másik körülményt sem, — ami a mostani szomorú vállalati viszonyok között közérdeknek is beillő magánérdek, hogy az igazságtalan mellőzés által érdekes vállalkozókat ütöttek el megérdemelt és nekik kijáró javadalomtól. A bérletért nagyon sokan pályáztak; azok között, akik a kormány kegyeltjénél kedvezőbb ajánlatot tettek, van a *Leszámítoló Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság* 102.500 koronás, *Vermes Mór Márton* kaposvári lakos 105.000 koronás, *Weisz és Spitzer* fiúmei vállalkozók 110.000 koronás, *Baján és Linenberger* 92.000 koronás ajánlata. A belügyminiszter döntése nagy elkeseredést szült az igaztalanul mellőzött vállalkozók körében, de a jogtalanság ellen nem appellálhatnak máshová, csak a közvélemény ítélőszéke elé, amely igenis számonkéri Andrássy Gyulától:

1. Miért kapta meg a bérletet éppen Matkovics István, Zanella Richard sógora?

2. Mi oka van annak, hogy olcsóbb ajánlatok mellőzése által az államkincstárt negyedmillióval károsították meg?

Feleletet várunk a közérdekű kérdésekre. A belügyminiszter tartozik vele a közvéleménynek, hogy meglepő döntésének okait közölje a nyilvánossággal.

Ha Ausztria betört volna . . .

A koalíció harcos ellenzéki fénykorában megállapodott a szerbekkel és horvátokkal, hogy fegyverrel támogatják Magyarországot, ha Ausztria bemarsirozna. Lengyel Zoltán mai beszédében érintette ezt a szenzációt

Szerb-horvát-lengyel szövetség

A nagy nemzeti ellentállásnak egy mindmáig titokban maradt, európai érdeklődésre számot tartó szenzációját érintette mai nagy beszédében Lengyel Zoltán. Mikor a horvátokkal való cimboráskodás hazug és alávaló rágalomával akartak kellemtelenkedni Lengyelnek a 48-as mamelukok, a szónok emelt hangon mondta:

— Nem akarok nemzetközi konfliktust fölidézni, se kormányválságot. Nem hivatkozom tehát arra, hogy Kossuth Ferenc miképp tárgyalta nemcsak a horvátokkal, de a szerbekkel, sőt a nagyszerbekkel is. Ezeket a tárgyalásokat — folytatta a deredt csöndben — igenis Kossuth Ferenc vezette.

Ezek a szavak, mint valami vörös veszedelem szárnyai, hidegen suhogtak végig a tisztelt Házon. Mindenki érezte, hogy itt a közelmúltnak egyik legkomolyabb s épp azért féltve őrzött mozzanatáról hullt le a lepel. Lengyel Zoltánnak óvatos kijelentése mögött egy forradalmi kép bontakozott ki, magyarok, horvátok és szerbek fegyverbe öltözött serege sorakozott „hadvész-ülte” arccal — a szabadságjogokat letipró Ausztria ellen. A többség néma megütközéssel feszengett, a lojalisak mindjárt arra gondoltak szivszorongva: Jaj, ha ezt a császár megtudja!

Tekintettel arra, hogy itt a koalíciónak egy új haditerve derült napfényre, amely — bár azóta kezes lakájjá vedlettek a „konspiráló” kurucok — ma is elsőrendűen érdekes és izgató, kérdést intéztünk Lengyel Zoltánhoz: mit tud még erről a dologról? Lengyel azonban minden további fölvilágosítást megtagadott. Ahhoz, amit a parlamentben mondott, nincs hozzátenni valója, de fönttartja teljes mértékben.

A Hír utánajárt a dolognak és több oldalról, megbízható forrásokból a következő meglepő információt szerezte:

A szövetséges ellenzék vezérő-bizottsága részéről sűrűn folytak a tárgyalások úgy a magyarországi, mind a külföldi szerbekkel. Az volt a megállapodás, hogy ha fegyveres beavatkozásra kerül a sor, a szerbek a forradalmi magyar nemzet mellé állnak. A megegyezés természetesen ahhoz a föltételhez volt kötve, hogy a magyar jogot tipró, alkotmányunkat fenyegető Ausztria fegyveres erővel veri le a magyar nemzeti ellentállást. Ezt a megállapodást a legszigorubb titokban tartották azok a magyar és szerb államférfiak, akik a tárgyalásokon résztvettek. Mióta a koalíció kormányra jutott, erről a dac-szövetségről nem esett több szó. Az 1906. évi május havában történt belgrádi látogatás, amelyben kormánypárti képviselők és újságírók vettek részt, már tisztán barátságos jellegű volt, de teljesen osztrákellenes. Azt sem kell elfelejteni, hogy dr. Kovács Ernő függetlenségi párti képviselő Lengyelenben a lengyel ifjak szimpátiáját kereste. Végül Kossuth Ferenc révén Olaszország rokonérzése is biztosítottnak látszott. Az egész haditerve ki volt dolgozva. Belevonták a szövetségbe Olaszországot, Szerbiát, Bulgáriát, Montenegrót és Macedóniát. Az is megvolt papiroson, melyik szerb hadtestet ki

fogja átvezetni a Dunán. Minderről a többséghez tartozó függetlenségek közül nagyon sokan tudnak, de most mélyen hallgatnak.

Idáig van nagyérdekű értesülésünk. Hogy a koalíció ellenzéki korában csakugyan keresett a külföldön szövetségtársakat, ezt maga a darabont-kormány is kiszimatolta fizetett kopóival. Egy alkalommal a sajtóiroda fulmináns támadást intézett a vezérő-bizottság ellen, amelyet hűtlenségi és árulási perrel fenyegetett meg. Akkor történt ez, mikor a nagyhatalmak Algécirában a marokkói kérdés megoldásán tanácskoztak. Magyarország és Ausztria diplomáciája tudvalevőleg Németország mellett foglalt állást, míg a magyar nép választott többségének hangulata Franciaország mellett nyilatkozott meg. A német császár ugyanis a koalíció ellen tett animózus kijelentéseket, amelyekért a koalíció a franciák iránt való szimpátia hangoztatásával fizetett. Ebben kötött bele a darabont-kormány és gyalázatosan uszította ügyészeit a nemzeti ügy akkori védelmezőire.

Ennyiben ismertettük azt, amit a mai leleplezés kapcsán több helyen megtudtunk. Ha most a koalíció — amely mértföldekre kalandozott el régi politikájától és korábbi dicsőséges, a nemzet lelkesedésétől, tapsaitól és áhítatos hűségétől kísért multjától — kellemtelennek találja a dolgot, érteni tudjuk. Ha cáfolná is, csak azt árulná el, hogy a Burgtól, Béctől és a császári parancstól való félelmében nincs az az igazság, amit le ne tagadna.

Justh Gyula Makón. Justh Gyula, a képviselőház elnöke holnap reggel birtokára utazik, ahol vasárnapig marad. Hétfőn Makóra megy és résztvesz a makói függetlenségi párt gyűlésén. Justh itten nyilatkozni fog a politikai helyzetről. A képviselőház elnöke kedden érkezik vissza Budapestre.

Supiló aktái. Már régebben beszéltek arról, hogy a horvát minisztériumból a nyáron eltűnt több fontos akta. Hasztalan volt minden vizsgálat, nem tudtak az akták nyomára akadni. E közben történt aztán, hogy Josipovics Géza horvát miniszter a képviselőház folyosóján az eltűnt aktákat meglátta Supiló kezében. A miniszter megkérdezte Supilót, hogy miképpen jutott ezeknek a birtokába. A horvátok nagyhangu debattere zavarba jött és kitérő feleletet adott. Josipovics erre szigorú vizsgálatot indított, amely még most is tart. A horvát minisztériumban erősen titkolják a különös ügyet. Josipovics miniszter nyilatkozott az esetről. Kijelentette, hogy aktalapásról nincsen szó, de az mégis való, hogy a horvát minisztériumban nagyobb rendetlenségek fordultak elő s e miatt több tisztviselő ellen fegyelmi eljárást indítottak. Az akták azonban mégis Supiló kezében voltak, aki azokat Zágrábról kapta Nikolics volt osztályfőnökötől.

A délszlávok nem obstruálnak. Bécsből jelentik: A horvátok osztrák szövetségtársai, a délszlávok elhatározták, hogy nem obstruálják meg a kiegyezési javaslatokat, hanem megelégszenek azzal, hogy a kiegyezés elfogadását megtagadják.

Abán többséget verbuvál

Rakodczay mindenáron költségvetést akar. Ha ez nem sikerül: új választások lesznek Horvátországban

Obstrukció ujévig

Abban a pártban, melynek Kossuth Ferenc a vezére, sokan vannak olyanok, kik a hatvanhetes berkekből csak akkor bujtak elő, mikor rájöttek, hogy tanácsosabb 48-asnak lenni. Ezek közé tartozik Szentiványi Árpád is, előbb Apponyinak, azután Tisza Istvánnak csatlósa. Szentiványi igazán nehezen hagyta oda a szabadelvű pártot, jóval később, mint Apponyi. Megbocsájtott neki s e nagy férfiú azt hiszi, hogy neki most már minden szabad. Még alaptalanul és rosszhiszeműen gyanúsítani is. Szentiványi Árpád — már napok óta figyeljük — állandóan azzal rágalmazza a képviselőházban a disszidens függetlenségiket, hogy a garázda horvátokkal cimborálnak. Olyan inszINUÁCIÓ ez, amit a legerélyesebben vissza kell utasítani. Vegyük tudomásul a Kossuth Ferenc árnyékában meghúzódó összes politikai fregolik, hogy a kilépettek valamennyien őszinte és becsületes politikusok, nem pedig elveiket cserélgető, köpenyforgató kvótaemelők, mint Szentiványi ur és társai. Hiába terrorizálnak ezek a kormánytámogató mű-függetlenségek, hasztalanul sütik el minduntalan ártatlan petárdákat: senki meg nem ijed tőlük. Vakmerő és gonosz manőver, amit csinálnak, utálatos fölkinálkozás, a hatalom kogyei után való kapkodás. Ha a bukott szabadelvűek így akarnak menekülni a mult hüneitől, számításaikban csalódnak fognak. Mert számontartjuk őket és a körműkre fogunk kopintani mindig, ha rászógnak, ha látjuk, hogy már nem férnek a bőrükben.

Az ellenzék teljesíti kötelességét. Ujra mondjuk, szemenszedett hazugság a kormánylapok ama célzatos híradása, hogy a disszidensek — *leszereltek*. Ostoba beszéd! Függetlenségi ember nem szerel le soha, legkevésbé olykor, ha galád törvénytelenégekkel traktálják az országot, mint éppen most a Wekerle-kabinet. A horvátok szemtelen küzdelmét a kormány idézte föl, az ő dolga, az ő baja, hogy végezzen velük. Wekerle, Kossuth, Apponyi, Polónyi s a többiek kötötték paktumot a horvátokkal, nem pedig a kilépettek, — mekkora perfidia kell hát ahhoz, hogy most ennek az erkölestelen, de megbukott szövetségnek szennyét és gyalázatát a kilépettekre akarják kenni.

Nincs leszerelés!

Wekerle és vele együtt a kormány több tagja állandóan kapacitálja a kilépett függetlenségeket, hogy az egyszakaszos javaslat ellen ne szólaljanak fel. A kormány nehéz helyzetére, a horvát obstrukcióra s az ördög tudja mire hivatkoznak, hízlegnek és leereszkedően barátoknak, csak hogy megkurtíthassák a vitát. Buzgó kormánypárti lapok aztán ebből a kapacitálásból egész mesét találtak föl; azt írták, hogy a disszidensek bizalmas tanácskozáson elhatározták a leszerelést. Neveket is említettek, akik már álltak a szótól. Ma aztán több disszidens alaposan rájuk cáfolt. Lengyel Zoltán nagy beszédet mondott a képviselőházban, Urmánczy Nándor pedig nyilatkozatban kijelenti, hogy ő semmiféle bizalmas értekezleten nem vett részt és senkit sem hatalmazott fel arra, hogy nevét szerepeltesse. Csépn Géza, Molnár Jenő és Szappanos István is kijelentik, hogy ők nem álltak el a szótól. Az öreg Szappanos ezt mondta:

— A mai lapokban megjelent az a közlemény, mintha a disszidensek bizal-

mas értekezleten elhatározták volna, hogy az egyszakaszos törvényjavaslatához nem szólalnak fel, a valóságnak meg nem felel, mert a disszidensek erre nézve értekezletet nem tartottak, annál kevésbé elhatározták el, hogy a vitában részt nem vesznek. A lobogót, melyet kezembe vettem, nem fogom cserben hagyni.

Felszólal a vitában legközelebb Eötvös Károly is, bármennyire fázik erőteljes érveitől a mamehuk-tábor. Vázsonyi Vilmosról pedig azt híresztelik, hogy ígéretet tett gróf Hadik János államtitkárnak, hogy nem szól a javaslat ellen. Egyebet is mondanak: a demokraták azért vonultak vissza, mert Wekerle megfenyegette őket, hogy a fővárosi törvény revíziójáról szóló javaslatot nem terjeszti be, ha a demokraták támogatják a kilépetteket. Ezt a mesét nem hiszszük el. Vázsonyit nem olyan fából faragták, hogy ilyen dolgokkal meg lehetne ijeszteni, vagy megfélemlíteni.

A leszerelés nem igaz, ezt a kérdést már tisztáztuk. Valamint az sem igaz, hogy a disszidensek nem fognak felszólalni. Dehogyan is nem! Különbösen Bartha Ödön képviselő is tiltakozik a disszidensekről terjesztett mende-mondák ellen. Nyilatkozata így szól:

A disszidensekre vonatkozólag a mai lapokban megjelent hírral szemben kérem, szíveskedjék közölni, hogy az az értekezlet, amelyen a disszidensek azt az állítólagos határozatot hozták, amelyről a mai lapok megemlékeznek, hogy t. i. valamilyen indokból előlbanak a szótól, tudommal meg nem tartott. Én a magam részéről a disszidenseknek semmiféle értekezletén nem vettem részt. Ami pedig azt a kérdést illeti, hogy a disszidensek egyenként milyen álláspontot foglalnak el és mennyiben élnek a szólás jogával, az határozat tárgyát nem képezte és mindenki szabad elhatározásának van fenntartva. Engem személyesen a horvátok obstrukciója semmiképpen sem befolyásolhat magatartásomban, mert még a mostani viszonyok között sem lehet valaki olyan vak, hogy köztem és a horvátok akciója között bármiféle kapcsolatot keresen. Tudvalevőleg mindaddig egyedül én részesültem abban a kitüntetésben, hogy a magyar nyelv jogaiért folytatott küzdelmeim jutalmául a horvátok, legalább in effigie, felakasztottak. A felszerelési és leszerelési híresztelések mindennek inkább alkalmasak, mint arra, hogy azt az ügyet szolgálják, amelynek szolgálatában ezek a kacsák felröpítettek. A disszidensek hazafisága nem szorul kioktatásra és irányításra semmiféle kőszá híresztelés alakjában. Meg fogják találni a módot arra, hogy kötelességüket úgy teljesítsék, ahogy meggyőződésük parancsolja.

Dr. Bartha Ödön.

A kvótaemelés a pénzügyi bizottságban

A kvótaemeléssel foglalkozott ma délután a képviselőház pénzügyi bizottsága. Megjelent az ülésen Wekerle, Kossuth és Darányi, hogy felügyeljenek a bizottság már amúgy is szelidített tagjaira.

A béke ára

Az ülés megnyitása után Széll Kálmán elnök előterjeszti, hogy bár a kvótabizottság nem tartotta motiválnak a kvóta felemelését, de a jelen helyzetben mérlegelni kellett a politikai okokat és erre való tekintettel ajánlotta azt a bizottság. Ez a két állam között való harc megszüntetésének ára.

Szavazzuk meg!

Hoitsy Pál előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot, de kiemeli, hogy a két állam gazdasági ereje és adóképesége a kvóta felemelését nem indokolja.

Sághy Gyula a kényszerhelyzetre való tekintettel a javaslatot megszavazza. Bizony Ákos elfogadja a javaslatot, de azt a pénzügyi bizottság jelentésében hangsúlyozni kívánja, hogy arra az esetre, ha a jelen átmeneti idő elmúlik és a magyar országgyűlés a jövőben az Ausztriától való különválást határozná el, a kvótának tíz évre való meg-

szavazása ennek a különválásnak megvalósítását ne akadályozhassa.

Issekutz Győző ezt feleslegesnek tartja, mert mihielyt a törvényhozás az 1867. évi XII. teikkben közösöknek deklarált ügyeket különválasztja, akkor ennek a törvénynek hatálya ipso facto megszűnik. A javaslatot elfogadja, hogy az ország gazdasági élete valahára nyugvóponton jusson.

Mérey Lajos helyesnek tartaná, ha Bizony Ákos álláspontja a függetlenségi párt részéről a képviselőházban kifejezésre jutna.

Wekerle vigasztal

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az osztrákok a zárszámadás adataival igazolták azt, hogy az eddigi költséggel nem jönnek ki, úgy, hogy ezért kellett az emelést javaslatba hozni. A kvóta megállapított 1868-ban 30%-kal. Időközben jött a Határőrvidék polgárosítása és 1872-ben a törvényhozás azt állapította meg, hogy a közügyi költségekből mindenekelőtt 2% vonandó le Magyarország terhére. Ez a törvény nincs lejáratához kötve. Mi ezt rendkívül terhesnek találtuk és mindig iparkodtunk ezt megszüntetni. 1899-ben végre sikerült megállapodni a precipuum megszüntetésére nézve és akkor lett a kvóta 34.4%. A megállapodásból nem lett törvény és így az 1872-ik évi IV. t.-c. ekkor se lett hatályon kívül helyezve, hanem csak most lesz ez törvényben kimondva. Bizony Ákos aggályaira megjegyzi, hogyha megszünnének a közügyek, akkor megszünnének a közös terhek is, tehát a kvóta egyáltalán nem örök teher.

Ó azok a közös ügyek

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Teljesen honorálja Bizony Ákos felszólalásának indító okát. Ő is azt hiszi, hogy leghelyesebb lesz az, ha a függetlenségi párt megbízott szónoka megteszi a függetlenségi párt nevében azt a fenntartást, hogy ha a párt programja érvényesül, a kvótára vonatkozó megállapodás ipso facto megszűnik, a miniszterelnök pedig a kormány nevében kijelenti, hogy természetes az, hogy ha megszünnének a közös ügyek, nem is lehetne kvótáról szó. Megjegyzi a kvótára vonatkozólag, hogy a hadügyminiszteriummal még a mult évben létrehozott megegyezés következtében a hadsereg és haditengerészet szállítására vonatkozólag, Magyarország ezekben teljesen a kvóta arányában részesül s ez a megállapodás megtartatik.

Széll Kálmán: Bizony Ákos felszólalását korrektnek tartja, de annak a bizottsági jelentésbe felvételét feleslegesnek tartja. A politikában pedig a felesleges dolog káros. Magától értetődik, hogy ha az a törvény, amely a közös ügyek alapját képezi, megszűnik, megszűnik annak korrotáriuma is. A függetlenségi párt szempontjából teljesen kielégítő az, ha a függetlenségi párt részéről ilyen irányban felszólalás történik.

A pénzügyi bizottság ezután a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta. A függetlenségi álláspont természetesen megint mebukott s Bizony Ákos indítványát nem veszik föl a jelentésbe. A hatvanhetesek nem akarták s ez elegendő volt arra, hogy a negyvennyolcasok megint, isten tudja hányadszor, beadják a derekukat.

A bizottság ezután több külföldi állammal kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta és valamennyit elfogadta. Tudomásul vettek egész sereg vicinális vasut engedélyezéséről szóló miniszteri jelentést és ezzel az ülés véget ért.

Rakodczay többsége

Előrelátható, hogy a horvát tartománygyűlés első ülésén bizalmatlanságot fognak szavazni a bánnak és az indemnitást nem adják meg. A Starcevic-pártiak tartózkodni fognak a bizalmatlansági szavazattól, de mindenesetre az indemnitás ellen fognak szavazni. Rakodczay bán a régi nemzeti párt tagjaival tárgyal, akik a tartománygyűlésen 26 mandátummal rendelkeznek. Velük szemben állanak a Starcevic-pártiak 20, a jogpárt 20, az önálló szerbek 6, a radikális szerbek 2 és a pártonkívüliek 10 mandátummal. Mivel a delegátusok fele nem jön Zágrábba, így a koalíció kényessé teszi a maga helyzetét. Ha sikerül a bánnak a régi nemzeti pártot megnyerni és a virilis-

ták támogatását biztosítani, — e részben számíthat három főispán szavazatára, mivel öt főispáni állás nincs betöltve, továbbá hat püspöknek és Josipovich miniszternek szavazatára, tekintve, hogy néhány pártokivüli is akadhat, aki a kormányval szavaz és nem lehetetlen, hogy a négy tagból álló Drops-csoport is a koalícióhoz tartozik: *megeshetik, hogy a bán löbbséget szerez és elhárul az ex-lex veszedelme*, amely 1908. január elsején fenyegeti Horvátországot. Ha az indennitást elveti a tartománygyűlés, akkor kikerülhetetlenek az új választások, a melyeket nyilván báró Rauch Pál, a leendő új bán vezetne. Annyi bizonyos, hogy a jövő csütörtök döntő fontosságú Horvátország jövőjére nézve.

Zágrábmege ma tartott közgyűlésén általános feltűnést keltett, hogy Zsepics alispán nem jelentette be az új bán székfoglalását, amint ez eddig mindig szokásban volt. Ez annak tulajdonítható, mert a megyebizottsági tagok legnagyobb része a rezolúciós párthoz tartozik.

Minisztertanács

Holnap délután minisztertanács lesz a horvát ügyek megbeszélése céljából. Reggel Budapestre érkezik Rakodeczay Sándor horvát bán, hogy a miniszterelnökkel a helyzetet megbeszélje.

A harcias horvátok Ujévi obstruálnak

A horvátok között igen harcias a hangulat. Tegnap értekezletet tartottak, amelyen kimondták, hogy *folytatják az obstrukciót az egy-szakasz ellen. Legalább is ujév utáni* akarnak obstruálni a horvátok. Ezért aztán a horvát tartománygyűlésre ők nem mennek Zágrábba, hanem inkább átengedik a teret a Starcevic-pártnak és a volt nemzeti pártiaknak. Csak néhány bizalmi emberüket küldik le majd a horvát fővárosba, ahol azok meg fognak jelenni a tartománygyűlésen és ügyelni fognak a tárgyalások menetére. A rezolucionisták önértzetesen hangoztatják, hogy Zágrábban szilárd a helyzetük, nem kell tartaniok semmiféle kellemetlen meglepetéstől. Szerintük a horvát kormány semmi esetre sem kapja meg az indennitást. Mert egészen bizonyos, hogy Starcevicék, de még a volt nemzeti pártiak sem szavazzák meg a költségvetést Rakodeczaynak. A horvátok különben most is tagadják, mintha ők a nemzetiségi képviselőkkel az obstrukció folytatására paktumot kötöttek volna.

Justh Gyula képviselőházi elnök a mai ülés alatt a folyosón találkozott Supilo Ferencel, akinél a horvátok követendő magatartása után tudakozódott. A beszélgetés folyamán az elnök sajnálatának adott kifejezést, hogy a horvát ügyek a képviselőházban annyira elfajultak, mire Supilo azzal válaszolt, hogy a horvátok mélyen fájlalják a fordulatot, mely őket ily heves küzdelemre kényszeríti. Holnap a vitában a horvátok részéről Brlic és Zagorácz beszélnek. Popovics Dusán hosszabb beszédre készül, melyet magyar nyelven akar elmondani. A nemzetiségiek részéről holnap Hodzsa Milán, esetleg Maniu Gyula fog felszólalni.

NYILTTÉR

E rovás alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ŐS-BUDAVÁRA

felosztása alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 100 darab villamos ivilámpa, továbbá egy Peugeot gyártmányu automobil, 1 drb villamotor, váltakozó áram gyári szám 3410. Ganz és Társa gyár 6 polus, 820 fordulat száma, 100 váltós, 20 lóerős. 1 drb gázmotor dupla cilinderral, 30 lóerős, gyári szám 208, Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártották. Egy drb vizkazan 10 légkör nyomásu biztonsági szeleppel, fozsmérővel és vizállásu üveggel felszerelve, kazánnak átmérője 80 centiméter, hossza két méter. Két darab Emke-féle forgószivattyu. Lorenc Viktor-féle gyártmány, szívó magassága kilenc méter, nyomó magassága 50 méter. Egy drb transzmisszió 4 csapágygyal, 6 drb. szijkoronggal, jókarban levő szijakkal stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó.

Értekezni lehet reggel 8 órától délután 5 óráig Ős-Budavára területén a tulajdonossal.

Tüdő-mellbajok

(Tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérkőpést, tüdőgyulladás, kékűdés eredményel gyógyíthatnak új gyógymódokkal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal
Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok rendelőintézete — inhalatorium
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

Most jelent meg A FIDIBUSZ NAPTÁRA

Ára 1 korona 20 fill.

Kapható a fővárosban és vidéken minden hírlapelárusítónál!

Marad a Kancellár

Megszűnt a német birodalmi Kormányválság. A többségi pártok bizalmat szavaztak Bülow hercegnek

Németország belső politikájában a liberális és konzervatív pártok surlódása negyvennyolc óráig tartó válságot idézett elő. Bülow kancellárnak lemondással kellett fenyegetőznie, hogy a többségi blokkhoz tartozó liberális és konzervatív pártokat egyöntetű taktikára kényszerítse és hogy a kormány két tagját, Eynem hadügyminisztert és Rheinhaben pénzügyminisztert a szabadelvűek támadásai ellen megvédelmezze.

Mind a két miniszter a kancellár rendelkezésére bocsátotta tárcáját. Bülow arra kérte őket, halaszszák el a lemondásukat, mert ha nem tud rendet csinálni, ő maga is lemond. Erre azonban nem került sor. A blokk-pártok mai bizalmi nyilatkozata után Bülow megmarad állásában és tovább csinálja erőszakos politikáját a konzervatív-liberális koalícióval.

A német szavazógép Bizalom! Bizalom!

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Berlin, december 5.

A birodalmi gyűlés mai fontos ülése ma tegnapinál is rövidebb volt. Délután negyed két órakor már együtt voltak a parlamenti pártok teljes számmal. Napirenden a költségvetés első olvasásának folytatása és a flotta-javaslat volt. Az ülés elején a blokk három nagy pártjának vezetői rövid nyilatkozatot tettek. Normann a konzervatívok nevében, de egyuttal a gazdasági egyesülés és a reform-párt megbízásából is kijelentette, hogy a pártok ösztönös és becsületesen támogatják a blokk-politikát. Együtt kívánnak működni a birodalmi kancellárral azon az uton, amelyet a birodalom népe az általános választásokon helyenek ítelt. (Nagy tetszés a blokk-pártok padjain.) Bassermann pártja nevében hasonlóan nyilatkozott és megjegyezte, hogy Paasche nem akarta személyében sérteni Eynem hadügyminisztert; ezt bebizonyítandó, kész a kezében lévő terhelő adatokat és leveleket a hadügyminiszter rendelkezésére bocsátani. A nacionalista liberálisok teljes bizalommal vannak a hadügyminiszter iránt. A centrum és a szociáldemokraták ezt a nyilatkozatot *gunyos nevetéssel* fogadták és még nőtt a derűtség, mikor dr. Wiemer a három szabadelvűpárt nevében kifejtette, hogy ők taktikai okokból, de elveik fenntartása mellett hajlandók a blokkot támogatni.

A költségvetési vita során Grober, a katolikus centrum szónoka elállott a szótól, azzal a megjegyzéssel, hogy nem akarja a kormány és a többség családi ünnepét megzavarni. Összeeskölödztek — ugymond — szent a béke. (Élénk derűtség.) Müller-Meiningen (szabadelvű) bejelentette, hogy ő sem kíván a vitában részt venni.

A házszabályok körül

Müller-Meiningen után nagy láрма közepette az elnök megadta a szót Bebelnek a házszabályokhoz.

— Furcsa helyzetben vagyunk — mondotta a szocialista vezér — hiszen a Berliner Tageblatt

már ma reggeli számában közölte, milyen sorrendben fognak a mai ülésen felszólalni a pártok vezetői. Előbb a többségi pártok nyilatkozatai jönnek, aztán Grober és Möller-Meiningen jutnak szóhoz, amire a vita bezárása következik. Az első része a programnak tehát be van fejezve. Kérdem az elnököt, vajjon kívánatos-e zárt ajtók mögött, suba alatt a többség egyetértésével meghatározni, hogy milyen sorrendben fognak beszélni a szónokok?

Az elnök: A szónokok sorrendjét én állapítom meg.

Nagy láрма támadt ekkor és a zaj közben a többségi pártok indítványt nyújtottak be a vita bezárására. A centrum tagjai és a szociáldemokraták tömegesen jelentkeztek szóra a házszabályokhoz, de az elnök előbb föltette a kérdést, a blokk-pártok hamar szavaztak és az elnök enun-ciálta a határozatot.

Ezután Singer szocialistának adta meg a szót az elnök a házszabályokhoz. Singer a következőket mondta:

— Remélem, a mai események meggyőzték a centrumot arról, milyen végzetes dolgot cselekedtek, mikor az ő támogatásukkal keresztülvítették a házszabályok módosítását. (Zajos helyeslés a szociáldemokraták padjain.) Meg kell állapítanom az elnökkel szemben, hogy még akkor is, ha indítvány fekszik előtte a vita bezárására, a kérdés föltevése és a szavazás elrendelése előtt helye van a házszabályok címén megjegyzéseknek és konstatálom, hogy az elnök mostani eljárása ellenkezik a házszabályok rendelkezéseivel.

Az elnök: Ez nem tartozik a házszabályokhoz! (Nagy zaj.)

Singer: Ez *Rütli-komédia*, mondhatom . . . (Percekig tartó zaj.) . . . A házszabályok ekképpen nem nyújtanak védelmet a parlament kisebbségének. Az elnök a többség elnöke. (Élénk helyeslés a szociáldemokraták közt.)

Az elnök: Nem engedhetem meg az elnökség eljárásának kritizálását. (A jobb oldalról: Bravó, bravó!)

A többségi pártok — jelentette ezután az elnök — indítványt adtak be, amely azt kívánja, hogy a költségvetés utasíttassék a bizottsághoz. Ha senkisésem akar szólni, az indítványt elfogadottnak jelentem ki. (A szociáldemokraták: Mi akarunk! Derűtség.) Elrendelem a szavazást.

Nagy zajban ment végbe a szavazás. A szociáldemokraták és a centrum tagjai ülve maradtak, de néhány képviselő a centrum pártból az indítvány mellett szavazott. Az elnök mindjárt kihirdette a határozatot, hogy az első olvasás megtörtént és következik az Angliával kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés tárgyalása.

Betmann-Holweg államtitkár néhány szóval ajánlotta elfogadásra a javaslatot, de rövid beszéde érthetetlen volt a nagy lármában. Már is vége volt az első olvasásnak és mivel senkisésem tett indítványt, hogy a szerződést utasítsák a bizottsághoz, nyomban megkezdődött a második olvasás és néhány perc alatt változatlanul elfogadták a javaslatot. Az egész ülés alig tartott tovább háromnegyed óránál.

Bülow jókedvű

A blokk-pártok mai nyilatkozatai után kétségtelen, hogy *szent a béke* és a kancellár továbbra is erre a többségre fog támaszkodni. Bülow jókedvű és meg van elégedve a fordulattal. Olyanok, akiknek ma alkal-muk volt a kancellárral beszélni, azt mondják, hogy *sohasem volt nyugodtabb és eltökéltebb*, mint éppen most. Parlamenti körökben beszélnek, hogy a kancellár nem éri be a mai bizalmi szavazattal, hanem arra törekszik, hogy a blokk-pártok között szorosabb kapcsolatot és állandó közösséget létesítsen. E végből a többségi pártok bizottságot fognak választani, amely minden kérdésben egyöntetűen fogja megállapítani a blokk-pártok eljárását.

Pozsony, segíts meg!

Polónyi polónyistákat keres

Az a hazugságtól hemzsegő beadvány, a melyben a járásbíróilag megfűrésztött Polónyi Géza esküdtszék delegálását kérte a Lengyel Zoltán ellen folytatott pörében, néhány nap múlva a Kuria elé kerül. A büntetőtörvényszék csatolni fogja a kérvényhez a nagy pör összes aktáit és úgy terjeszti föl a bukott miniszter könyörgő irását a legfelső bírósághoz. Lengyel Zoltán védője, Váczonyi Vilmos természetesen nem hagyja szó nélkül Polónyi utszéli rágalmait és két napon belül elleníratot nyújt be a bírósági kérvényre. A delegálás kérdésében a Kuria a koronaügyész meghallgatása után dönt. A budapesti ügyészségnek az az indítványa, hogy pártolja Polónyi kérelmét, *semmissnek* tekintendő, mert bírósági ügyekben csupán a koronaügyészségnek van indítványozási joga. Polónyi máris szelvében-hosszában hangoztatja, hogy a Kuria a *pozsonyi esküdtbírósgot* fogja delegálni. Ezt a hirt még jóhiszemű lapokban is sikerült elhelyeztetnie. Tisza Istvánnak Bokányi Dezső szocialistavezér ellen indított pörében is így történt. Értjük, miért kellene Polónyinak a pozsonyi esküdték. Beadványában zsidó terrorizmusra hivatkozott, a mely az ő — közismerten patyolatfehér — becsületében gázol. Megtette magát a kereszténység mártírjának, akit a zsidó kézre került Lengyel Zoltán meg akar feszíteni. Ah, most már tudjuk... Pozsony felé szállt a méla sóhaj. A Kraxelhuberek felé, akik közelebb vannak Bécshez, mint Budapesthez, közelebb Luegerhez, mint a magyar nemzet hagyományos liberálisizmusához. És ott alaposan be lehet feketíteni Lengyel Zoltánt azzal is, hogy a *Nap* hasábjain éles cikkeket irt a pozsony—bécsi villamosvasut ellen, a melynek Polónyi oly lelkes barátja volt. Ezért kell Pozsony a bukottnak, aki arra számít, hogy Apponyi ottani hívei is tenéneken valamit az ő érdekében, a kormánynak oly kellemetlen Lengyel Zoltánnal szemben. Mi azonban nem tételezzük fel a Kuriától, hogy Polónyi aljas szempontjaitól befolyásoltatni engedné magát. Kettős vértzet óvja meg ettől: a jogérzéke és a jóízlése.

*

A szerencsemosdató járásbírói ítéletet és a Dunagőzhajós Társaság tanuvallomásait most teszi közzé drága pénzen Polónyi. (Hja, van miből!) A tanuvallomásokat a maga igazolására közli a hírhedt érfü. Hogy elfogultsággal ne vádolhasson bennünket, adjuk belőlük az alábbi szemelvényeket:

Midőn Ullmann Lajos, elhalt igazgatónk Polónyi elutasító magatartásáról jelentést tettem, amaz (t. i. Ullmann) nekem, amennyire ma az egyes szavakra emlékezni tudok, a következőket mondta: „Ha másképpen nem megy, Polónyit társasági ügyvédé fogjuk tenni.” (Dr. Szilágyi Aurél, a Dunagőzhajós Társaság felügyelőjének vallomásából.)

Az igaz, hogy négy évvel ezelőtt elhalálozott elődöm *erényi Ullmann Lajos az első vagy a második közgyűlési határozat után Polónyi akkori ügyvédéhez*, valamint más befolyásos városi képviselőkhez is elment, hogy *céljainkat elérje*, de nem egyedül ő tett ilyen lépéseket, hanem Thal, Szilágyi és dr. Szilágyi urak is. (Müller Ottó, a D. T. vezérigazgatójának vallomásából.)

Ebből kiderül, hogy Polónyival igenis tárgyaltak a dunaparti hírlet dolgában, az is megállapítható, hogy más városi képviselőket is megkörnyékeztek. És esodálatos: éppen csak Polónyiról mondotta Ullmann, hogy huszezer koronával megvesztegette. Éppen csak vele tárgyalt ily — kézzelfoghatóan. Nagy emberismerő lehetett a meghalodogult Ullmann.

Strófák a napról

Mikulás

Kitették a cipőjüket
A negyvennyolcasok,
Hogy Mikulás majd valamit
Ma beletennél fog.
És reggel ah, meresztenek
Iszonyú nagy szemet:
Medvecukrot találnak benne
Épp hatvanhét szemet...

A drága víz

A vizet a pesti ember
Már szörnnyű árat fizet.
Maholnap már — csak ez kellett! —
Szeperában, cigány mellett
Iszszuk a drága vizet

Megnyitották a székely vasutat. A székely vasut mádéfalva—gyergyószentmiklósi vonalát ma nyitották meg ünnepélyesen. A kiváló fontosságú vasutvonal építését a múlt hónapban fejezték be. Az ipari és gazdasági tekintetben elhanyagolt Székelyföld e vonal révén, mely Szászregenen át Kolozsvárral és Budapesttel köti össze az erdőségekben gazdag vidéket, előreláthatólag örvendetes fejlődésnek fog indulni. A megnyitási ünnepségen *Szterényi József* államtitkár képviselte a kormányt.

Végre a víz is! Mindennap új sóhaj száll föl a budapesti keblekből, mindennap pontosan megdrágul valami, ami nélkül nem élhetünk, amire mindenkinek szüksége van. Tegnap a dohány, tegnapelőtt a só, azelőtt a hus, a kenyér és minden, amit parancsolnak. Az élelmi cikkeink drágulása tragikus dolog, de a legujabb drágulás szomorúságába már jó adag komikum is vegyül. Most ugyanis kiderült, hogy a víz, az egyszerű, öreg becsületes víz is állandóan drágul a mi édes, drága fővárosunkban. A transzferálás révén és a vízmérőórák visszaélései révén egyre drágább a házban a víz. A vízdíj ügyében Budapest lakói régóta ostromolják a város illetékes köreit, amelyek azonban egyre késnek a helyzet orvoslásával. Pedig itt azonnal és szigorúan el kell járni, mert türethetetlen, hogy közelgő éhhalálunkhoz még a szomjúsági halál is hozzájáruljon!

Egy uriaszony büntügye. A Klauzál-utcai fürdőben tegnap délután lopáson érték R. Sándornét, egy állás nélkül való tanítónőt. A magáról megfélekedezett asszony *Palsik János* nyomdász feleségének a ruháját lopta el és vitte át a saját kabinjába. A tanítónőt azonnal megmotozták s ekkor még öt darab alkulesot találtak nála. R. Sándorné leckét adott, de iskolában nem tanított. Kihallgatásakor azzal védekezett, hogy csak tréfából akarta fölesereslni néhány kabinban a fürdőzők ruháit. A rendőrség azonban nem adott hitelt a vallomásnak és letartóztatta a tanítónőt.

A csanádi püspök meghalt. A magyar katolikus egyházat súlyos veszteség érte. Szerdán éjszaka, hosszú betegeskedés után Hegedűs Sándor-utcai palotájában meghalt *Dessewffy Sándor* csanádi püspök. Az elhunyt főpap egyike volt a magyarországi klerus legnépszerűbb tagjainak, a ki tizenhét esztendőig állott a csanádi egyházmegye élén és különösen liberális gondolkodásánál fogva a társadalom minden rétegében nagy kedveltségnek örvendett. *Dessewffy* a legalacsonyabb fokon kezdte a papi hivatást és kiváló talentumánál fogva hamar emelkedett. Kétévizedes tanári szolgálat után, 1873-ban *sárospataki* plébános lett, 1875-ben alesperessé léptették elő, majd 1884-ben *kossói* kanonokká nevezték ki. A püspöki széket 1890 január 4-én nyerte el. Halálát évek óta tartó betegség előzte meg, sok időt töltött Olaszországban, hogy bajára nyhülést keressen. Tegnap éjjel szívizéllhűdésben halt meg. A halottat ma délután öt órakor koporsóba tették. Ez alkalommal a gyászházban *Várady L. Árpád* püspök, az elhunytak halála napjáig bizalmasa, végezte a szertartást. Az ünnepies beszterelés pénteken délután három órakor lesz.

Halálos szerelem. Ince Dániel huszonkétéves deési pékmester a Tisza Kálmán-téren levő Győr-szállóban kétszer mellbelötte *Jenigár Margit* tizenhétéves sütemény-elárusítónt, aki az Óriás-utca 5. számú ház alatt lakott. Aztán föbelötte magát. Nagyon súlyos sérüléssel vitték őket a Rókus-kórházba. Levelet hagytak hátra, amelyben közlik, hogy közös elhatározással halnak meg s kérik, hogy ne boncolják föl őket, mert — ugymond — már eleget szenvedtek az életben.

Tudósok a beteg társadalomért. A nemzeti betegségek leküzdésére alakult *Országos Védőegyesület* nagyfontosságú céljai érdekében hatalmas akcióra készül. A Védőegyesület vezetői: dr. *Liebermann Leo* és dr. *Havas Adolf* egyetemi tanárok, a szexuális pedagógiának nagyhirű, tudós művelői szaktanácskozást hívtak össze, hogy azon vitassák meg a társadalom e fontos életbevágó kérdését. A tanácskozás nyilvános akadémia lesz, amelyen mindenki elmondhatja a véleményét és minél több okos nézet hangzik el, annál több haszon származik belőle a szenvedő emberiségére. Az úlszemérem vétkes korszaka alkonyodni kezd, ha az okos, hozzáértő emberek támogatják a mozgalom fanatikus vezetőit, akik már eddig is nagy sikereket értek el. A tanácskozás megnyitó ülése december kilencedikén, hétfőn este hat órakor lesz és aztán minden hétfőn ugyanezen időben folytatják a tanácskozást.

FERENC JOZSEF
KESERUVIZ paratlan
HASHAJTOSZER

TÁVIRAT TELEFON

Ötvenezer puská

Szervezkednek a forradalmárok

Antwerpen, december 5.

A mai napon *ötvenezer puskát* szállított hajóra. A fegyvereket Portugáliába viszik, nyilván a köztársasági párt megrendelésére. A szállítmány megérkezésekor Lisszabonban el fogják kobozni. Hamburgból is nagyobb fegyverszállítmányt küldenek Portugáliába. *Lisszabonban* vasárnap az anarkista párt is gyűlést fog tartani, még pedig nem nyilvánosan, hanem valamely magánházban, nehogy a rendőrség feloszlassa. Mivel a monarchista párt vezetői között egyetlenség támadt, a vasárnapi népgyűlés határozata aligha lesz kedvezőtlen *Franko* miniszterelnökre nézve s a mostani kormány bizik benne, hogy a vasárnap minden baj nélkül fog elmúlni. *Franko* egyébként új választási törvényt készül oktrojálni, hogy a mostani választói törvény rendelkezéseit korlátozza, mert a jelenlegi törvény *közéjár az általános választói joghoz*. Az új oktrojált választási törvény alapján *Franko* keresztül akarja vinni az általános választásokat, hogy aztán az ily módon összeülő képviselőházzal helyreállítsa az alkotmányos viszonyokat.

A Patrie megkerült

London, december 5.

A franciák véglegesen elvesztették, tönkrementek hitt kormányozható léghajója, a *Patrie megkerült!* Az érdekes hírt már az estilapok közlik. *A léghajó egy farmon szállt le*. Gépe, amikor földet érte, mélyen felszántotta a talajt. Az első érintkezés után a gömb ismét felemelkedett s véglegesen egy másik farmon szállt le *két szárnyával a földre terülve*. Ezek a szárnyak acélból készültek és *súlyuk két mázsa*. Olajat is találtak, amely szintén a léghajóról való, amelynek a megkerülése nem sok örömet okoz Franciaországnak. Beteljesedett az a nagy aggodalom, hogy a *Patrie* idegen ország területére szállott le s így szerkezetét lemásolhatják. A franciák ilyen körülmények között inkább kívánják, hogy bár a tengerben pusztult volna el a féltett léghajó.

Veszszenek az anarkisták!

Belgrád, december 5.

A szkupstina mai első ülése csöndesen végződött, noha az új radikálisok vezére nyilatkozatot olvasott föl az ülések elnapolása céljából. Nyilatkozata e szavakkal végződött: *Veszszenek az anarkisták a kormányon!* A nyilatkozat nem zavar sok vizet és a miniszterek sem hederítettek rá. Fölolvasták a jövő évi költségvetést, amely *öt millióval magasabb*, semmint az idei. A király apánszát háromszázhatvan ezer dinárral föl emelte a kormány.

Ötezer magyar munka nélkül

Hazajöttek Amerikából. Itthon sem kapnak munkát

Egy hontalan vallomása

Ezrével jönnek haza a magyarok, az idegen földön csak a nagyobb szenvedést ismerték meg, de a jobb kenyérből egy falat sem jutott nekik. Amerikában óriási vállalatok omlanak össze és tízezerével lesznek hontalanokká a munka rabszolgái. Minden náció hűtlen fia, munka után sóvárgó, vagy kaland után vágyódó szegény emberek lépik most el a hajó-kolosszusokat, de a hajók visszavándorló népe között legtöbb a magyar, mert a kivándorlók között is ők voltak legtöbben. Ma reggel Oderberg felől *négyezerhatvan amerikai kivándorló* jött vissza Amerikából, akiket a magyar államvasut külön vonatain szállítanak Budapest felé. Nehezen megy a továbbítás, a vasutnak nincs elég kocsija, ahová beraktározzák a sok szegény embert minden rongyával, cökmökjével. Ma este fél nyolc órakor a keleti pályaudvaron *megérkezett egy transzport*. Elszorult az ember szíve, ha látja őket. Soványak, kimerültek, valósággal elnyomorította, testileg-lelkileg lerongyolta őket a hosszú tengeri út és az azt megelőző baromi munka, a sok keserves nélkülözés. A *Hír* munkatársa ott járt köztük a keleti pályaudvar várótermében, ahová egyelőre bezsúfolták őket, hogy onnan továbbítsák majd az ország minden részébe. A legtöbbben gömörmegei palócok, de van köztük sok alföldi és dunántúli magyar is. A *Hír* munkatársa egy javakorabeli duna-vecei magyarral beszélt, *Kedra Jánossal*, aki kilenc hónapi vergődés után tért vissza Magyarországra.

— Az *Arábia* hajón jöttünk haza — beszélt el *Kedra János* — *kétezeröttszáz*, valamennyien magyarok. Én *kilenc hónappal* előtt *vándoroltam ki negyvenhárommal* Dunavécseről, ahol nem tudtunk megélni. Azt hittük jobb lesz odakünn, de keservesen csalódtunk. Egy nagy pléh-gyárban kaptunk munkát. Ez a gyár most feloszlott és *hétézren maradtunk kenyér nélkül*. Aki csak teheti, hazajön, odakünn vigasztalan a helyzet. Igaz, hogy a hajó-ut se embernek való. Az *Arábián* úgy éltünk, mint disznó az ólban. Szűk, piszkos, levegőtlen ketrecekben. Egy szerencsétlen társunk: *Savanyu Ádám*, beteg testtel nem bírta ki a szomorú utazást. Meghalt a hajón, holttestét belevetették a tengerbe. Nem tudom, mi lesz velünk itthon. Odakünn úgy hallottuk, hogy itthon inkább van munka és gondoskodnak rólunk.

Szegény emberek, ez a reményesség fájó eszlődést fog okozni nektek. A belügyminisztériumban azzal becsátják el a munkát kereső embereket, hogy *most nincs munka*, de majd lesz a tavasszal. Nagy, nemzeti veszedelem lesz ebből a tömeges visszavándorlásból. Annyian jönnek, hogy lehetetlen őket ellátni. A kormány a véletleire bizza a visszavándorolt munkások kenyerét, neki magának nincsenek vállalatjai, ahol foglalkoztatná őket. Pedig a visszavándorlás folyton tart. A *Pannonia* ma reggel több, mint háromezreszáz utassal futott be a fiúci kikötőbe. A jövő héten újra nyolcszázán jönnek a *Carpathián* és a *Pannonia* legközelebbi járata számára máris ötszázánál többen jelentkeztek.

Anarkisták gyilkos terve

A trónörökös és a király ellen

Tagadnak, de minden bebizonyult

A merénylőknek nyoma veszett

A budapesti rendőrséget több anarkistának a gyilkos terve foglalkoztatja. Hivatalos értesítés szerint merényletet akartak elkövetni *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és esetleg a király ellen is. A genfi detektívek megtudták, hogy városukból a tett propagandájának négy híve indult el november 24-ikén s a bécsi Radetzky-ünnepségen, vagy a kisjenői vadászatok alkalmával igyekeznek a gonosz tervet megvalósítani. A fővárosi rendőrség nagy diszkrécióval kezelte az aktákat, de *A Nap* meg tudta szerezni valamennyit. Az egyik, amelyet a rendőrfőparancsnokság küldött szét, így szól:

Jönnek az anarkisták

Az összes osztályparancsnokságoknak, Helyben. Alábbi rendeletet tudomásulvétel, szigorúan alkalmazkodás és megfelelő eljárás végett kiadom azon utasítással, hogy az őrszemélyzet tagjai ez irányban bizalmasan és feltűnés nélkül kioktandók a fokozott és éber megfigyelésre.

Nagys. *Lickl Géza* rendőrfőparancsnok urnak, Budapest.

A konstantinápolyi es. és kir. osztrák-magyar követ a császári és királyi ház és külügyek minisztériumaihoz távirati tudósítást küldött, hogy egy forrásból ő császári és királyi fensége *Ferenc Ferdinánd főherceg ur ellen tervezett anarkista összeesküvésről* értesült. A résztvevők egyike állítólag, valószínűleg csak ideigencsen, *Grujker* név alatt *Bukarestben* tartózkodott és onnan állítólag Bécsbe utazott. Felhivom emnélfogva Cimet, hogy nevezett *Grujkernek* a székesfővárosi államrendőrség területén való megjelenését a legéberebb figyelemmel kísértesse és feltalálása esetén őt a vezetésem alatt levő hivatalhoz állíttassa elő. Megjegyzem, hogy *Grujkernek* sem a bejelentő-hivatalban, sem a helybeli szállodákban az idegenekről vezetett könyvekben nyoma sincs.

Budapest, 1907 november 28.

Pekáry s. k. Másolat hitelül: Lickl s. k.

Ennél sokkal szenzációsabb értesítéssel töltötték meg később a titkos utasításokat. A második rendeletben már szót ejtettek *ő felsége személyéről is*. Ez az értesítés, a melyet az előzőhöz hasonló bevezetéssel küldtek széjjel, a következő:

A király ellen is

Nagyságos *Lickl Géza* főparancsnok urnak, Helyben.

A bécsi mexikói követnek a Genfben levő mexikói konzul levele alapján tett közlése szerint folyó hó 24-án Genfben különböző irányban 4 egyén utazott el és pedig a banda feje, *Monsieur Louis* (Lajos ur), Zürichben keresztül, az olasz *Manschuett* nevű Morrelibe, ahol tricszti hajóra szállott, a másik 2 egyén Mihavon keresztül. Ezek folyó hó 28—29-én *találkoznak Pozsonyban*. Ezután folyó év december 2-án Wienben vagy Budapesten az ott tartandó ünnepélyek alkalmából *ő császári és apostoli királyi Felsége ellen merényletet követnek el*. Ebben az ügyben utólag beérkezett kiegészítő adatokat másolatban kiadom.

Leírása annak a négy egyénnek, akik e hó 20-án Genfben a *Café du Nordbahnban* azt észlelve, hogy senki sem figyeli őket, Ausztriában elkövetendő merényletet beszéltek meg: 1. A banda feje elegánsan öltözött, magas, erős testalkatú férfi, szőke és jól beszél franciául. A többiek tiszteletudóan beszéltek vele és „*Monsieur Louis*”-nak szólították. 2. A második külsejéből és kiejtéséből ítélve, amelylyel a francia nyelvet beszéli, olasz. Termete alacsony, széles vállu, haja szurokfeke. Bajuszának és alól kerekre nyírt szakállának lakat alakja van, sűrű, fürtös haja van, testszíne sötét és arcának kellemetlen, brutális kifejezése van. Ugyanazon a napon érkezett Londonból, Párison át Genfbe. A többiek *Manschuett* néven szólították. 3. A harmadik jómódu ipa-

rosnak látszik. Alakja magas, sovány, bajusza fekete. Mivel kalapiját mélyen homlokába nyomta, szemének színét meghatározni nem lehetett; az azonban határozott, hogy a feje a testhez képest igen kicsi. 4. Az utolsónak *feltűnő bus arckifejezése van*. Alakja kissé alacsony, azonban igen erős alkatu, jól öltözött és kissé kopasz. Haja vörös, bajusza és szakállja erős. *Keményen hangzó nyelvet beszél, amelyet sem a többiek, sem megfigyelő nem értett*. Mindent, amit beszéltek, *Monsieur Louis* fordított neki le. Ez a 4 egyén november 4-én utazott el Genfből Ausztriába és pedig mind-egyik más uton. Az olasz 21-én este utazott Marseillebe.

Pekáry s. k. főkapitány-helyettes.

A másolat hitelül: *Lickl s. k.*

Megerősítés

A főkapitányságon egyáltalán semmit nem akarnak a dolgról tudni, de az akták kétségtelenül bizonyítják, hogy a merénylet ügyében széleskörű nyomozás indult meg.

Az anarkisták ügyében estére a nyilatkozatok egész serege szállott széjjel s ezek mindenekelőtt azt dokumentálták, hogy *A Nap* *cikke óriási kavargást keltett*. Először is a főkapitányság sajtóirodája szólalt meg s azt mondja, hogy a rendelet „csak valamely közeg súlyos beszámítás alá eső büncselekménye révén juthatott nyilvánosságra”, tehát széleskörű intézkedéseket tettek a tettes és bűntársai kinyomozására. Ujabb nyilatkozatában dr. *Boda Dezső* arra kéri a sajtóiroda tagjait, a riportereket, hogy a cikket, illetve a bizalmas rendeletet ne közöljék. Ennek az óhajtatásnak mi nem tehetünk eleget bármily nagyra becsüljük Budapest főkapitányát.

Hosszu lére eresztett félhivatalos közlemény is van egy kőnyomatosban, amely valósággal naiv erőlködéssel igyekszik cáfolni. *Épp azt cáfolja, ami a hivatalos bizalmas rendeletben foglaltatik*. Ime:

A *Nap*-nak egy állítólag *Ferenc Ferdinánd főherceg* ellen tervezett merényletről szóló közleményét nem szabad oly tragikusnak venni, amint az első pillanatra látszik. Nemzetközi egyezmény értelmében a világ összes rendőrhatalmái állandóan evidenciában tartják az anarkistákat és valahányszor egyik vagy másik notórius anarkista lakhelyét változtatja, vagy elutazik, erről értesítik az összes rendőrhatalmásokat. Az a rendőrbiztos, aki a négy anarkista elutazásáról jelentést tett, azon eshetőséggel számolt, hogy ezen veszélyes egyének esetleg Magyarországra, vagy Ausztriába utazhatnának. Ezen biztos, aki semmiképpen sem volt hivatalos személy, hanem esetrel-estere bizalmas szolgálatokat teljesített, hatalmasan tulozta a dolgot, amidőn az anarkisták hirtelen elutazását a főherceg személyével hozta kapcsolatba. Tény az, hogy a nevezett személyek sem Magyarország, sem Ausztria területén nem időztek.

Az anarkistákról szóló értesülést ez a szegény cáfolat tehát egyáltalán nem dönti meg. *A Nap* hire épp oly igaz, alapos, amily szenzációs.

MŰVÉSZET SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

† **Népszínház-Vigopera.** Pénteken *Blaha* Lujza asszony lesz a Népszínház vendége, a nagy sikerrel felújított *Vöröshaju* címszerepében. *Szombalon* és *vasárnap este* a diadalmas sikerű *Balkirálynő* van soron *Küry Klára* felléptével a címszerepben. *Vasárnap délután* a *Falu rossza* megy mérsékelt helyárazon, *Blaha* Lujza asszonnyal.

† **Vidéki színház.** A szegedi szintársulat drámai személyzete tegnap mutatta be nagy sikerrel *Henry Bernstein* drámáját, a *Kerülő utat*. A szereplők közül *Fodor Ellának* jutott ki a legtöbb taps drámai erejű játékáért; *Tóvölgyi Margit* és *Almás* Endre alakítása is tetszett a közönségnek.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

Ne küldjük pénzünket külföldre

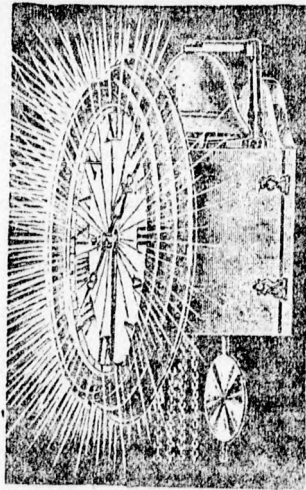
Egyes külföldi ezégek utánozzák ábráimat, de a valóságban silány árut szállítanak! Csak általam kipróbált, pontosan szabályozott órákat szállítok.

Nem tetsző árut kicserélek, vagy a pénzt adom vissza

5 évi jótállás!

Legnagyobb raktár! Legolcsóbb árak!

Brillians, smaragd, haszgyöngy s egyéb drágakő-ékszerek, menyasszonyi, esküvői, születés, névnap, jubileumi, keresztelési s minden alkalmi ajándéknak megfelelő maradandó és tartós értékű váltó- ezüst, vagy ezüsttel bevont dísz tárgyak, melyek a legújabb iparművészet remekei sehol oly mesés választékban és oly olcsó áron be nem szerezhetők.

Toronyharanghangu fali ébresztő óra éjje világító számlappal, 30 óráig jár, kellemes csengésű pontos és erős szerkezetű óra. Fél és egész órát üt, csinos kiállítású

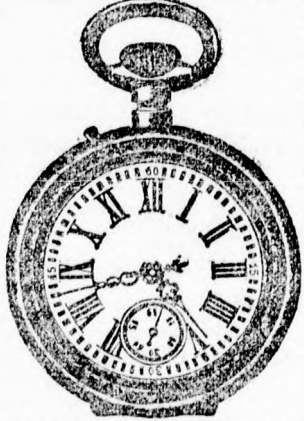
7 korona

világító számlap nélkül

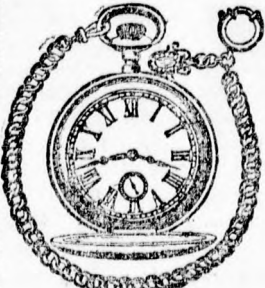
6 korona

Bármely ótvösmunkát elváltak, költségvetéssel, rajzokkal ingyen szokások. Brilliansok, gyémántok foglalását a legújabb divat szerint előnyös áron, számítom.

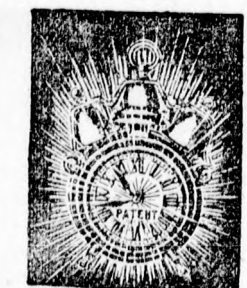
Világhírű
amerikai
rendszerű
nickel zsebóra
valódi Roskopf
5 kor. 20 fill.
Valódi svájci
szerkezetű
6 kor. 40 fillér

Legújabb divatu ezüsttel kivert finom cigarettá hőtárcsa 5 koronától feljebb.
Legújatosabb lapos valódi ezüst cigarettá tárcsa ékkövekkel díszítve 10 koronától feljebb.
Remek borostyánkő szípka ezüsttel dúsán díszítve 10 koronától feljebb.
A szípkák csupán ezüstben, vagy aranyban is kapatók.

A rajz az eredetinek a fele.
Duplafedelű nikkel zsebóra
a legpontosabb és leg-
egyszerűbb zsebóra
7 korona 50 fillér.

Legújabb ébresztő óra
3 haranggal
erős és pontos szerkezetű éjjeli
világító számlappal 6 korona
1 haranggal 4

Schönwald Imre
órás mester és ékszer gyáros
PÉCS.

Ki ezen lapra hivatkozik megkapja ingyen és bérmentve 3000 ábrájú új árjegyzékemet, mely az ékszervásárlók valóságos tanácsadója.

Uri gonosztevők

Kilenc sikkasztó és szélhámos

A fővárosi rendőrségnek hosszú ideje nem akadt már dolga annyi uri gazemberrel, mint mostanában. Ma egymást érték a följelentések, súlyos vádak elegáns betyárok ellen, a kiknek nagyrésze azonban nyomtalanul eltűnt.

Apjától sikkasztott

Róth Miksa kereskedő hetvenezerkoronás sikkasztást követett el az édesapja kárára. Róth Antalnak Nagydobolyán van fa- és rőfös kereskedése. Az előbbi fia vezetett már évek óta. A múlt héten azt mondta apjának, hogy a fővárosba szeretne utazni a nejevel. Az öreg Róth mintha sejtette volna a bajt, nem engedte el a fiatal aszszonyt, akit nagyon szeret. Róth Miksa elutazott a szombaton követte az apja, de már nem beszélhetett vele. A fiú levelet hagyott hátra, a melyben közölte, hogy hetvenezer koronát sikkasztott s Amerikába szökök. Olyanformán manipulált, hogy a megrendelt faszállítmányt rögtön eladta, de a pénzt megtartotta. Most elérkezett a fizetés ideje s ez elől távozott.

Az eltűnt Kalocsán is járt s onnan jött Budapestre a sógorához, Gróf Mártonhoz, aki az Izabella-utca 81. száma alatt lakik. Apja is beállított Gráfhhoz s a fiú észrevette, mert abban a percben szökött meg a lakás második kijáratán, a mikor édesapja megérkezett. Azóta nem látták s most a rendőrség közölte az elcsúszott kiellen.

Érdekes, hogy az apa két napig járkált a főkapitányság előtt, a míg rá tudta magát szólni, hogy a panaszt megtegye. A sógora unszolására jelentkezett ma dr. Marinovich Jenő kapitánynál. A mikor hallotta, hogy elfogató parancsot adnak ki, így kesergett:

— Most tönkreteszem szegény fiamat. Ha szóló volna, én szívesen kiadom a pénzt.

Az öreg Róth mindig elég pénzt adott fiának. Az a véleménye, hogy a megtévedt fiatalember a *Hercog Testvérek* zombori cég megszökött beltagjával volt összekötésben. Velük mulatott, tékozt. Valószínű, hogy ők vették rá a szökésre s most hozzájuk megy Amerikába. Az eltűnt kerek arcú, barna hajú, sárgáskék szemű, fekete bajszú, magas, nyulány természetű ember. Rövidlátó és szemüveget visel.

A papok családja

A kapucinusok budapesti Korvin-téri rendházának főnöke a rendőrségen följelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik az ő nevében pénzt csaltak ki számos helyen. Még október nyolcadikán egy huszonöt évesnek látszó fiatalember jelent meg a rendház főnökénél, akinek támogatását kérte és kapott is egy ajánlólevelet. Mialatt a levél készült, az ismeretlen a rendfőnök asztaláról elcsente a rend pecsétjét. A lopást csak napok mulva vették észre, a mikor a lazaristák rendfőnöke értesítette a kapucinusok rendfőnökét, hogy a *Hegedűs* Vilmos névre kiállított kérvényt kedvezően intézték el. Minthogy ilyenféle kérvényt a rend nem állított ki, gyanús volt a dolog s a kutatás során kiderült, hogy a kapucinusok pecsétjét ellopták s a rendfőnök nevét hamisították valami kérvényre. Az is kiderült, hogy az elloptott pecséttel sok könyöradományt gyűjtöttek. A gyűjtőív mindenütt rajta van a pecsét és a kapucinusok rendfőnökének hamisított aláírása. A főkapitányságon dr. Nagy Károly vezet ebben az ügyben széleskörű vizsgálatot.

A kuruzsló

A rendőrség pár napja, amint közöltük már, egy csodadoktor ügyével foglalkozik. Az illető *Magyar* István, az Üllői-ut 21. száma alatt, szép lakásban gyógyítja vendégeit, — állítása szerint botanikai alapon. Több följelentés érkezett ellene s detektíveket küldtek ki a megfigyelésére.

A csodadoktor ma kijelentette, hogy ő nem hivatalos orvos, hanem földbirtokos és író. Ha eljárás folyik ellene, az — nyomd — boszu műve. Engedélye ugyan nincs, de beadta kérvényét a mi-

nisztériumhoz és most várja annak kedvező elintézését. A csodadoktor menyasszonya, *Hamna* Teréz kisasszony is nyilatkozott. Azt mondta, hogy örök hálával tartozik Magyar Istvánnak, mivel az édesanyja lábát egészen meggyógyította, pedig az összes orvosok lemondtak már róla. Mindez nem akadályozta meg azonban a rendőrséget abban, hogy szigorú eljárást indítson Magyar István csodadoktor, földbirtokos és író ellen.

Megszökött hivatalnokok

Márkus Sándor bankhivatalnok ellen ma elfogató parancsot adtak ki több rendbeli okmányhamisítás címén. A huszonnyolc éves ember előkelő pénzügyi tisztviselője volt. Egyszerre nagy lábon kezdett élni, a mire fizetéséből nem tellett. Aztán váltókat hamisított a kollegái nevére s a mikor lejártak a váltók, megújította újabb hamisítás segítségével valamennyit. Legutóbb már észrevette, hogy a manipulációkat nem titkolhatja tovább. A bankban felmondott azzal, hogy nőülni fog s egy vidéki városban bankot létesít szövetkezeti alapon. Távozása után értesítették az érdekelteket az újabb lejáratokról. A följelentés nem használt, Márkus akkor távol járt már és jelenleg Amerikában, egy newyorki bankban dolgozik.

A másik szökövény *László* (Löwy) József, a ki a *Meer* és *Müller* divatruha cégénél volt alkalmazva bizalmi állásban. Róla szintén irtunk már. A komáromi születésű, harmincéves pénzbeszedő ellen ma közölte levelet adtak ki. Állítólag Amerikába utazott. László magas, sovány, kis fekete bajszú ember. A hivatalos közövény szerint különös ismertető jele az, hogy „hátrafésült művészi hajat” visel.

Álhirlapírók

A minap letartóztatott két veszedelmes alakot, *Meczkó* Károly és *Schwida* István (*Surda* Ignác) álhirlapírókat, akik hamis számlák segítségével több budapesti vállalatot és kereskedőt becsaptak.

A szélhámosok leginkább szaklapok terhére követték el csalásaikat. Így a Vasuti és Hajózási Hetilap, valamint a Vasuti és Hajózási Közöny pauszálit hamis számlákkal több helyen felszedték. Ezen a módon károsították meg a „Minimax Részvénytársaság” adósait is. A hamisított nyugta ellenében több kereskedő kifizette tételeit. A Schlick-gyár hamisított számlája ellenében ugyancsak ily módon csaltak ki a közúti vasutól ötezer koronát. De a bünlajstrom ezzel nem fejeződött be; napról-napra érkeztek följelentések ismeretlen csalók ellen. *Czövek* Sándor fogalmazó és *Rezső* Sándor detektív, a kiknek kiosztották az ügyet, buzgalommal kutattak és a nyomozásnak szenációs eredménye lett. Kiderült, hogy egy szervezett szélhámos-banda, amelynek Schwida és Meczkó is tagjai voltak, működik a fővárosban. Tagjai álhirlapírók és elbocsátott kiadói hivatali alkalmazottak, akik egyre-másra követik el csalásaikat és azután a szerzett pénzen megosztóznak. Valószínű, hogy a napokban több letartóztatás lesz ebben az ügyben.

TÖRVÉNY ELŐTT

A főpincér kalandja. Érdekes bűnvizsgálat indult meg nemrég *Németh* Károly a Royal-szálló volt főpincére ellen. A szakmájában kiváló ember megismerkedett egy fővárosi vendéglős csinos feleségével s a nő szívesen követte a gavallérosan viselkedő Némethet. Miután ellene később zsarolás miatt megtette a följelentést, Némethet letartóztatták. Dr. *Dési* Géza védő közbenjárására azonban úgy a vizsgálóbíró, mint ma a vádtaács elrendelte Németh szabadlábra helyezte, mert kiderült a teljes ártatlansága.

Letartóztatott orgazda. Néhány nappal ezelőtt vakmerő betörést követett el két tolvaj a *Majtin* József Koronaherceg-utcai ékszerész üzletében. Miután kiderült, hogy a tolvajoknak a meglopott ékszerész testvére *Majtin* Márk az orgazdája, ezt és két büntetését a rendőrség letartóztatta. Dr. *Tarján* Mihály védő *Majtin* szabadlábra helyezése fejében ma hat ezer korona óvadékot ajánlott fel, de a vádtaács *Majtin* további fogvatartását rendelte el.

A kártya áldozatai

Gyilkosság és öngyilkosság

Ritkamód különös családi dráma történt Erzsébetfalván. Főszereplője Boros Gyula, a Közúti Villamos Vasutársaság kalauza, aki rálőtt a feleségére, aztán magát ölte meg. Boros három évvel ezelőtt nősült s szép ifju neje pénzt is vitt a házhoz, a melyből házat vettek Erzsébetfalván, a János-utca 58. száma alatt. Boldogan éltek, amíg Boros — másfél éve — kártyázni nem kezdett. Éjszakákat töltött a házon kívül s a hivatalos kötelességeit elhanyagolta. Lassankint elzüllött. Jövendelméből nem télt a szenvedélyre, bankkölcsönöket vett fel a házra s a teher annyira nőtt, hogy már a kamatokat se tudta fizetni. Az asszony két apró gyermekében keresett vigaszt, de a nyomorúság egyre inkább gyötörte. Mosni, vasalni járt, hogy a licitálást elkerülje s a kamatfizetéshez szükséges pénzt megszerezze. Az urának hiába könyörgött, ilyen választ kapott:

— Ha nem tetszik ez az élet, váljunk el. A pénzed ugyanis elfogyott, keresek majd olyan asszonyt, akinek van.

Nemsokára megperdült a dob házukban s Boros aztán odébbállott. Neje szóltalanul nézte, amint összecsomagolta a holmiját. Tegnap váratlanul visszatért a férj. Megtörtén, szomorúan. Felesége örömmel fogadta, két gyermekével karján elébe sietett és gyöngéden mondta:

— Csókold meg a gyerekeidet, hisz' oly rég nem láttad őket.

Boros sirva fakadt és keservesen szólt:

— Válni jöttem, de azt hiszem, élve nem tudok elmenni innen. Meghasad a szívem.

Zokogva csókolta a gyermekeit, aztán pedig a feleségét. Percekig álltak így. A nő lehajtotta fejét, Boros e közben a nadrágja hátulsó zsebéből ki-rántotta kilencmilliméteres revolverét, észrevétlenül az asszony halántékának szögzte és elsütötte. A golyó belefúródott Borosné fejébe s a szerencsétlen teremtés összesett. Sok ember gyűlt össze a durranásra s értesítették a közelben levő csendőrséget is. Egy őrmester vezetésével három csendőr sietett oda. Az ablakon át felszólították Borost, hogy az ajtót nyissa ki. Minthogy nem engedelmeskedett, az ajtót betörték. Abban a pillanatban, mikor az őrmester belépett, Boros a saját fejébe golyót röpített és holtan rogyott neje mellé. Hogy a gyermekeit is megölje, arra már nem maradt ideje. Borosné haldoklott, amikor a Szent István-kórházba vitték. Az urát a morgueba szállították és holnap fogják eltemetni. Árván maradt gyermekeiket egyelőre az állami menedékhelyen fogják gondozni.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatőzsde

I. Készáru-üzlet

Változatlan áron elkelt 12000 mm. buza. Rozs változatlan. Zab tartott. Tengeri, árpa esendes.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 26.40 K, 100 mm. 78 k. 26.15 K, 200 mm. 77.8 k. 26. K, 600 mm. 77.5 k. 26.10 K, 100 mm. 77.5 k. 26.10 K, 100 mm. 77 k. 26.10 K, 200 mm. 77 k. 26.10 K, 120 mm. 76 k. 25.80 K, 500 mm. 76 k. 25.65 K, 100 mm. 75 k. 25.60 K.

Pestvidéki: 150 mm. 78 k. 26 K.

Fejérmegyei: 1200 mm. 77.5 k. 23.70 K, üszkös, 550 mm. 75.5 k. 23.70 K, üszkös, 800 mm. 77 k. 25.65 K, 500 mm. 76 k. 23.60 K, üszkös.

Szerémségi: 2800 mm. 76 k. 25 K, 1400 mm. 75.8 k. 25.60 K, 2800 mm. 75 k. 25.10 K.

Kalocsai: 950 mm. 76.5 k. 25.70 K.

Bosnyák: 2900 mm. 74.7 k. 24.40 K. 6-buza.

Raktáráru: 1057 mm. 76 k. 25.50 K.

Uj-Tengeri: 500 mm. 14.15 K.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 23.80 K, 300 mm. 23.80 K, 200 mm. 23.60 K, 230 mm. 23.75 K, 200 mm. 23.80 K.

Köles: 150 mm. 11.50 K.

Zab: 200 mm. 17 K, 400 mm. 17.55 K, 100 mm. 16.90 K, 100 mm. 17.55 K, 100 mm. 17.10 K. Készpénzfizetés mellett.

II. Határidő-üzlet.

Elcinte gyenge, végül szilárd.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1908)	22.62—22.82—22.78
Áprilisi buza (1908)	26.26—26.44—26.40
Októberi rozs	20.60—20.80—20.78
Áprilisi rozs (1908)	24.78—24.88—24.86
Áprilisi zab (1908)	17.23—17.28—17.26
Májusi tengeri (1908)	15.12—15.24—15.20

Déli 1 órákor zárulnak.

Októberi buza	22.78—22.80
Áprilisi buza (1908)	26.40—26.42
Októberi rozs	20.78—20.80
Áprilisi rozs (1908)	24.86—24.88
Áprilisi zab (1908)	17.26—17.28
Májusi tengeri (1908)	15.20—15.22

Gabonaforgalom

1907. december 3-tól december 4-ig

Buza	Érkezett	Elszállított
Buza	6114	9276
Rozs	1774	200
Árpa	305	101
Zab	416	—

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órákor a következők voltak a záró árfolyamok:

Áprilisi buza (1908)	26.44
Októberi buza (1908)	22.78
Áprilisi rozs (1908)	24.88
Októberi rozs (1908)	20.76
Áprilisi zab (1908)	17.26
Májusi tengeri (1908)	15.22

A budapesti értéktőzsde

Szilárd megnyitás után bécsi arbitrázs eladásokra némileg gyengült az előtőzsde irányzata. A helyi értékek piacán közúti vasúti részvények iránt mutatkozott élénkebb érdeklődés.

Előtőzsde:

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 637.75—638.50. Magyar hitelrészvény 754.50—756. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 474.50. Osztrák-magyar államvasut 669—671. Déli vasut 154.25—154.75. Rimamurányi vasmű 521—522.25. Közúti vasut 547—549.25. Városi villamos vasut 284.50—285.50. Hazai bank 286—287.50. Hazai takarékpénztár 20100.

Déli tőzsde:

Mérsékelt forgalom mellett a déli tőzsdén tartott volt az irányzat.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 637.75—638.25. Magyar hitelrészvény 755—756. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 474.50. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 421.50—422. Osztrák-magyar államvasut 669.50—670. Déli vasut 152—153.75. Rimamurányi vasmű 522.50. Orosz járadék 89—89.10. Közúti vasut 548.50—549.50. Városi villamos vasut 283.50—284.50. Kereskedelmi bank 3325—3328. Hazai bank 287—287.75. Kereskedelmi részvény 581—582. Fővárosi takarékpénztár 2215. Salgótarjáni kőszénbánya 573—575.

Utőtőzsde:

Irányzata: Lanya. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 636.50—638. Magyar hitelrészvény 754—754.50. Osztrák-magyar államvasut 668.25. Jelzálogbank 420.

Zárulat délután 4 órákor

Osztrák hitelrészvény 636.50. Magyar hitelrészvény 754.50. Osztrák-magyar államvasut 669. Rimamurányi vasművek 519.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, december 5. 4 1/2% papíráradék 96.55 4% osztr. aranyjár. 114.25. 1860. sorsjegy 147.50. Osztr. hitelsorsjegy —. Angol osztr. bankrészv. 292.50. Bécsi Bankverein 519.—. Osztr.-magy. bank 17.67. Déli vasut 151.—. Dunagőzh. társ. 970.—. Dohány részv. 403.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bankváltók 117.80. 4 1/2% ezüst jár. 96.50.—940 Osztr. koronajáradék 96.95. 1864. sorsjegy 252.50 Osztr. hitelint. részv. 636.50. Union-Bank 533.50. Osztr. Länderbank 409.80. Osztr. m. áll. vasut 668.90. Elbe-völgyi vasut 422.—. Alpési részv. 586.55. 20 frankos 19.20. Londoni váltóár 241.52. Lipótkohó 415.—. Török-sorsjegyek 181.—.

Bécs, december 5. 4% arany-járadék 111.05. Tiszai és szeg. köles. sorsj. 141.50. Magy. hitelb. részv. 753.—. M. lez. és váltó részv. 470.—. Rimamurányi 521.25. M. cukoripar 16.60. Adria hajózási r.-t. 404.—. Magyar koronajáradék 93.35. 4% magy. földteherm. kötv. 93.15. M. nyer.-k. sorsjegy 190.—. Kassa-Oderb. v. részv. —.—. M. keresk. bank —.—. M. Jelzálogbank 421.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, december 5. (Zárulat.) 4 1/2% papíráradék —.—. 4% osztr. arany jár. 96.90. Osztr. hitelb. —.—. Déli vasut 28.50. Orosz bankjegyek 215.25. 4% új orosz kölesön 73.—. Disconto Commandit 169.50. Dynamit Trust 156.75. Harpeni 195.60. Unifikált török jár. 93.—. 4 1/2% ezüst járadék 96.30 4% magy. arany jár. 91.90. Magyar koronajáradék 142.75 Osztr. m. államvasut 143.75 Bécsi váltóár 84.80. Olasz járadék —.—. Alt. Villamos Edison 197.25. Gelsenkircheni 192.40. Laurakohó 215.—.

Dal a moziról

Köztudott már Budapesten,
Hogy a Berta nagy liba;
Köztudott, hogy minden este
Ott látni a moziba.

Azt is tudják a jászklubok,
Hogy megtörtént a hiba...
Szegény Berta — cugot kapott
Cugot biz a mozaiba.

Megdagadt a Berta arca
Sirt a kis dagadt liba,
Azt hitték, hogy három hétig
Nem látják a mozaiba...

De mert eszes lány a Berta,
A Berta,
Elszaladt a drogi, drogi
Drogiba.

Kért egy üveg hiest, nevest
Alföldi Fehér Keresztet...
És a kicsike liba —
Ott hódított másnap is a
Mozi, mozi, mozaiba.

Ripp.

Első Alföldi Cognacgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

és szeszfinomítógyár **KECSKEMÉTEN**
cég ajánlja

a legkiválóbb, a leghiresebb, a legkitünőbb s legzamatosabb, legkedveltebb páratlan minőségű gyártmányait

Barack-pálinka
Barack-cognac
Radial-Elixir

gyomorerősítő

Alföldi Csillag Cseppek
gyomorkeserű

48-as likőr

Kecskeméti keresztés keserű

Menyecske-likőr
Mogador
Malakoff

Port-Artur keserű
Cake Walke likőr
Amer. csemege likőr
Allasch

Kitünő meggyeszsz

Alföldi- király-rum
finom tea-rum

Sanghai-rum. * Zaida-rum.

Magyar Csutora és korsókülönlegességeit
valamint a legrövidebb idő alatt
mesés hirre szert tett

Alföldi fehér Sósorszeszt,

mely a legrövidebb idő alatt a legkitünőbb szolgálatot teszi csúsz, rheuma, köszvény stb. ellen

Első Alföldi Cognacgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

és szeszfinomítógyár
KECSKEMÉTEN.

Ö csász. és kir. fensége József főherceg és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

SZÍNHÁZAK

Péntek, 1907. december 6-án.

M. KIR. OPERAHAZ.

Faust.

Opera 3 felvonásban.
Kezdete 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pozsonyi diéta.

Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdete 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

(Vig-Opera).

A vöröshaju.

Népszínmű 3 felvonásban.
Kezdete 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A babona.

Kezdete 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Először:

Gretchen.

Tréfa 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Nincs elvámolni valója?

Böhözát 3 felvonásban.
Kezdete fél 8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Varázskeringő.

Operett 3 felvonásban.
Kezdete 1/8 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

Modern Színház - Cabaret

Andrássy-ut 69.

Telefon 93-16.

A Ferencvárosi angyal. Heltai Jenő és Molnár Ferencz revüje. Zenéjét szerette Szirmai Albert. — **Modern gyerekek.** Szomaházy István bohósága. — **A horvátok.** Szinpadai jelenet. — **Disznótör a Lipótvárosban.** — Pesti életkép. Írta Molnár Ferencz. **Huszonegy kabaretszám.** Fellépnek: Medgyaszay Vilma, Vörös Il, Poór Lili, Kékény Ilona, Ural Mella, Gregus Margit, Kardos Ilona, Dery Blanka, Szűcs Nelli, Nyáry Bárony, Karós, Kabók, Solyom, Szentirmai. Kezdete 9 órákor.

KELETI-SZÍNHÁZ.

VII. Baross-tér 15.

Telefon 88-90.

A főváros legegységesebben berendezett mozgószínháza.

Az ördög-vadászat. Hewai szigete. Az igazi matröz. A vidám házimester. Az álmok birodalma. Kiálthatatlan kamasz. A bolygó újság. A farmer tragédiája. Egy bolygó perc. Frakkos bandita és még két, az utolsó órákban érkezett attrakció. Kezdete 8 órákor.

NŐI KÉZIMUNKÁK

hímzőanyagok és szövetek rendkívüli nagy választékban jutányos áron kaphatók

Alapított 1888. Nagy képes árjegyzék díjtalanul

BÉRCZI D. SÁNDOR női kézimunka-nagyiparosnál

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 4. SZ.

!! Házlebontás miatt !!

üzletemet 1908. május 1-én

VI., Dessewffy-utca 5. sz. a. (Váci-körút sarok)

saját áruházamba helyezem át.

Vidékre kiválasztásra is küldök.

Világhírű zongorák

mint Bösendorfer, Ehrbar, Bechstein, Ibach, Gaveau Párisból stb. legelőcsöbben vásárolhatók és bérelhetők.

Keresztély

hirneves zongoratermésben

Budapesten,

Váci-körút 21. sz. (Iparudvar)

Felesége keres

a háztartás vezetésére mellett könnyű kézimunkával 20 kor-ig hetenként. Férfiaknak is alkalmas. Csekély beszerzési költségek. !! Kérjen prospektust !!

SCHÖNDORFER F. Vállalat házipar fejlesztésére. Wien, VII., Nettengasse 142.

NŐI FEHÉRNEMŰEK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig az áruházam előcsarnokában megtekinthetők. Minden darabon a legolcsóbb szabott ár látható.

KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40.

A Népszínházzal szemben.

Telefon 46-79. Szigorúan

szabott árak.

VESZÉK

urasságoktól levetett férfi ruhákat a legmagasabb árban. Levelezőlapon adott értesítésre, ugy helyben, mint vidéken, személyesen jövök.

Braun Elemér,

BUDAPEST, Király-utca 40. III. em. 17.

Csillogó karácsonyládsz. Komoriz láda: 111 8 doboz 12 évesen összeszámlálattól — üvegiz (a golyó ujjonosságú minden dobozban 12 csakis nagyobb mutatók darab) van. Komoriz láda ára 2 frt 18 kr.

Ar és kiállításban a külföldi föltnélva. 1-ső számú láda 90 drb ragyogó karácsonyládsz. Golyók, macár, harang, girland stb. 1 frt 25 kr. 2-ik számú láda 151 drb. 3 frt 50 kr. december 3-ig 2 frt 18 kr. 3-ik számú láda 241 drb 5 frt. december 3-ig 4 frt 45 kr. Előre vásárlóknak a faldé- sárlokának a faldé- kat, sz lltólevelet és törés: entes csomag lást ingyen adjuk. December 3-ia után a kedvezményt nem nyújthatjuk. Későbbi rendelések- nél sem az Áru nem oly bővege, a posta nem oly óvatos és pontos. **FLÖK.** és **HAAS** sportüz- letének karácso- nyi idejny

osztály. Budapest, VI. Andrássy-ut 3. A fenti ajánlatunkat kivéve az egyéb karácsonyi ládák, játékok és egyéb tárgyak pedig ingyen áruig sékünk megalkozik. Oklva a mul'kos kén- vedés a karácsony előtti időben szállításny rendelési nem fogadjuk g.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
MA! Az előadás kezdete fél 9 órákor. MA!
Egynegyed 10 órákor! Egynegyed 10 órákor!

„Leánynézőben“.

Böhözát. Írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órákor!

Végül 11 órákor!

„Ländliche Unschuld“

Burlesk bohözát. Írta: Satyr. Rendező: Werner Manó.

Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil, Türk Berta és Zöldi Márton új szóló számaikkal. Nappali pénztár délelőtt 9-1-ig és délután 3-6-ig.

Az 1-6 emeleti Casino de Paris-ban minden este fé 12-től angol és francia különlegességek fellépte.

15 forintos INGYEN! könyvtár

Ha Ön a **Tolnai Világlapja** képes hetilapra, mely hetenkint 60 oldal terjedelemben jelenik meg, fél évre előfizet, 4 forint helyett nálunk 3 forint, egy 10 kötet miből álló pompás házikönyvtárt küldünk angol vászonkötésben, védőtokban, teljesen ingyen, csupán a bekötési táblába való beillesztésért kérünk 15 krajcárt darabonként. Tehát a 10 kötet 1 frt 50 kr. Ezen regények eimeit alant soroljuk fel.

Ezen 10 kötet regény a magyar és külföldi irodalom legnagyobb íróinak egy-egy remekműve.

A **Tolnai Világlapja** 7-ik éve áll fenn és 52000 példányban jelenik meg hetenkint, ami egyszerűen páratlan a hírlap-irodalomban.

Nagyon kérjük, hozasson egy mutatóványzámot és meggyőződik, hogy méltó e lap arra, hogy megrendeljük.

Előfizetési cím:

Magyar Kereskedelmi Közlöny Hírlap és Könyvkiadó Vállalat

Budapest, VII., Dohány-utca 16-18. sz.

A 10 kötet regény címei, amelyet Tolnai Világlapjához adunk

1. Malonyai Dezső:
A gyáva.	6. Sas Ede:
Küzdelem a sirért.
2. Langerlőf Zelmá, ford. Zemplényi P. Gyuláné:
A leghatalmasabb érzés.	7. Butti E. A., ford. Tábori:
A boldogságért.
3. Gutti Soma:
A pupos.	8. Vértési Arnold:
Az élet betegje.
4. Ford. Tábori Kornél:
A nőgyűlölő.	9. Hevesi József:
A becsület.
5. Zboray Aladár:
Megváltó szerelem.	10. Garai Ferenc:
Dr. Molitorisz rögeszméje.

Régi Sebek,

melyek gyógyíthatatlannak látszanak; vagy begyógyultak és újból kinyílnak; vagy mindenkor folynak, vagy szivárognak és részben be- száradnak;

RÉGI SEBHELYEK

melyek tökéletesen nem gyógyultak be; vagy viszketnek és gyakran felkapartatnak; vagy sömörrel párosult viszketegségből származnak;

Régi Sebek,

melyek bármilyen egyéb bajtól származnak, alaposan, fájdalom- és minden utólagos kellemetlenség nélkül begyógyíthatók a valódi

ERÉNYI- ICHTIOL-SALICIL segítségével.

Az eredeti ERÉNYI-ICHTIOL-SALICIL 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla DIANA gyógyszer-tára

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)

Több mint egy millió köszönő levél érkezett be a világot minden részéből.

Mielőtt Karácsonyi
ajándékot venne,
Kérje:

Aufrecht és Goldschmied

Budapest, Rákóczi-ut 26.

Hangszer
fegyver és
optikai

képes árjegyzékét

Gramofonok

Cimbalmok

Fegyverek

Flóbertek

Kényelmes részletfizetés
mellett szállítanak
itt levágandó és beküldendő.

Kérek részemre:

hangszer
fegyver
optikai **árjegyzékét,**

rendelés céljából beküldeni.

Név:

Lakhely:

Megjelent és mindenütt
kapható a

Boltí ára 1 kor. 20 fill.

Mindenki, aki a FIDIBUSZ-ra legalább félévre előfizet,
ingyen kapja a FIDIBUSZ diszas naptárát

A FIDIBUSZ előfizetési árai:

Egész évre 6 korona.
Félévre 3 korona.
Negyedévre 1 kor. 50 fill.

Egyes szám ára 5 krajcár.

A FIDIBUSZ kiadóhivatala.

Rum és likőrök

készítése házilag!!

100%-200% megtakarítás!

fillér **80** fillér

egy adag koncentrált jamaika rum kivonatot, vagy az alább felsorolt likőrkivonatok bármelyike, melyek segítségével 1½-2 liter igen finom rumot, vagy 2½-3 liter igen finom likőrt készíthetünk. Használati utasítás minden üveghez. — Allasch, Anisette, Benedictiner, Chartreuse, Császárkörte, Curacao, Cseresznyelikőr, Diólikőr, Fodormenta, Kakaó, Kávé (Crème de Mocha), Köményes, Meggylikőr, Marasquinó, Rosztopsin, Vanília, Waldmeister, Őszi és sárga barack stb. Cene, jamaika rum-kivonatot és Cognackivonatot.

1 kor. beküldése ellenében bérmentve küldök egy adag bármilyen likőr vagy rumkivonatot próbára. Pórártár:

Majthényi Béla

arany kereszt drogéria és illatszertár
Budapest, IX. ker., Várház-körút 15.

„FLIRT“

**PIKÁNS
SZALON
ÉLCLAP**

Egy-egy kötet, 20 füzet,
diszkótésben 3 frt 50 kr.
helyett 90 kr., két kötet
diszkótésben 7 frt helyett
1 frt 70 krajcár, három
ilyen különböző tartalmu
diszkiadásu kötet 11 forint
helyett 2 forint 40 kr.

Megrendelések a Magyar Kereskedelmi Közlönyhöz
küldendők Budapest, Dohány-utca 16-18.

Én Csillag Anna

185 centiméter hosszú óriási Loreley-hajamat saját találmányu hajkenőcsömnek 14 hónapi használatára értem el. Ez az egyetlen elismert szer, mely a hajhullást megakadályozza, a fejbőrt erősíti, férfiaknál tömör, sűrű szakáll növesztést idézi elő és már rövid használat után természetes fényt és tömörséget kölcsönöz úgy a hajnak, mint a szakállnak, s megóvja a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egyetlen más szer sem tartalmaz annyi hajtápláló alkatrészt, mint a Csillag-pomádé, amely a legteljesebb joggal jutott világhírré, amennyiben úgy férfiak, mint nők már az első tégely használata után bámulatos eredményeket tapasztalnak, megszűnik a hajhullás, s új haj serkendez. Ez eredményt igazolja a világ minden tájáról beérkező sok ezer elismerő levél, mert csak az igazságot koszorúzza eredmény.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt. Postai szétküldés az egész világba naponta az ársszeg előzetes beküldése után, vagy utánvétellel a gyárból, a hová a rendelések címzendők.

Csillag Anna

Wien, I., Graben Nr. 17.

T. Csillag Anna asszony, Wien.
Legteljesebb elismerésemet fejezem ki kiváló hajpomádéjért. Én és feleségem sok pénzt adunk ki mindenféle hajnövesztő szerért, de teljesen eredménytelenül. Az Ön oly olcsó hajpomádéjának használatára, a leg-
rövidebb idő alatt úgy én, mint feleségem sűrű hajnövesztést érünk el, a miért is köszönetemet fejezem és céget, ahol csak tehetem, a legjobban ajánlani fogom. Kész vagyok barkinnek a legteljesebb igazsággal szolgálni. Tisztelettel
Holbauer Gusztáv, es. és kir. zongoragyáros,
Wien, Währingerstrasse 62.

T. Csillag Anna asszony, Wien.
T. Cimed! Kérek az Ön elismert hajpomádéjából 3 tégelyt a 2 frt. Tisztelettel
Hufnagel Margit, építőmester felesége,
Rossbach, Asch m., Német-Csehország.

Wien, Ronacher-Etablissement.
T. Csillag Anna asszony!
Hajkenőcső kiváló és az utazásom alkalmával mindig használatom és művészbarátainak is melegen ajánlom. A viszontlátásra. Mellékelve küldöm arcképemet köszönetem kifejezésül.
Csillag Anna-cég, Wien.
T. Cimed!
Kérek egy tégely haj- és szakállkenőcsőt 2 frtért, valamint három Csillag-fésűt. A kenőcső valóban kitűnő és mindenkinnek ajánlható. Tisztelettel Mina Robic, Wagramgraben, Udvardhölgye, Berchometz a. S.

De Dio.
Csillag Anna, Wien, I.
Megrendelem ezennel az Ön rég bevált hajszertét hajhullás ellen és egy tégely kenőcsőt. Kérem azt mihamarabb utánvétellel küldeni. Tisztelettel Armingier M. Marienbad gyógyintézet tulajdonosnője, Leopoldskron-Moos, Salzburg mellett.

T. Cimed!
Kérem sziveskedjék az Ön kiváló hajkenőcsőből egy 6 koronás tégelylyel küldeni. Tisztelettel Berger P. es. k. jegyző, Gross-Gerungs.
Csillag Anna asszony, Wien.
Kérek ismét egy nagy tégely kenőcsőt küldeni. Tisztelettel Dr. M. Spitzer, kormánytanácsos, Brünn, Tiroligasse 29.

T. Csillag Anna asszony, Wien.
Kérem sziveskedjék az Ön kiváló hajnövesztő kenőcsőből egy 4 koronás tégelylyel, utánvétellel küldeni. Tisztelettel Dürnfeld Leopoldina báróné, Unter-Berkovitz kastély, az államv. mellett, Csehország.
T. Csillag Anna asszony!
Egy ismerős családnál tapasztalva a kiváló eredményt, kérem az Ön kenőcsőből postautánvétellel leányom részére egy tégelylyel küldeni. Kérek lehető pontos használati utasítást. Tisztelettel Koronoviczowa Z. Lemberg, Ulica Papienska 7.
Kérek az Ön kitűnő kenőcsőből azonnal 2 tégelylyel Marburg báróné részére Postsony, Ventur-utca utánvétellel küldeni. Windischgrätz V. hercegné.

T. Csillag Anna asszony, Wien.
Szerencsések vagyunk mindnyájan az Ön kitűnő kenőcsőt használhatni és kérem e sorok vételekor további 10 tégelylyel küldeni. Az eredmény bámulatos. Köszönetünk kifejezéséül küldjük Önnek mellékelve arcképeinket. Tisztelettel
Sisters Lorison, eszdő szerint Hamburg.

Dr. Fuchs Richard, orvos, ki az Ön preparátumait számtalanszor ajánlotta, kér saját használatára néhány tégelyt. Tisztelettel
Dr. R. Fuchs, pályaorvos, Bleistadt, Csehország.

T. Csillag Anna asszony.
Küldjön nekem 2 közepnagy tégely hajnövesztő kenőcsőt, mely már jó szolgálatot tett. Előre is köszönetemet. Tisztelettel
Dr. K. Pukert, orvos, a sebészet szakorvosa, Graz, Joanneumring 18. I. Stock.

T. Csillag Anna asszony, Wien.
T. Cimed! Engedje meg, hogy köszönetemet fejezzem ki híres hajkenőcsőért. Kérem, ha sziveskednék ismétlenül egy 2 frtos tégelylyel küldeni, még pedig ha lehetséges azonnal és utánvétellel. Tisztelettel
Ernstbrunn, 1907. okt. 29.
Mizzi Mundsparger.

Csillag Anna, Wien.
Kérem küldjön az Ön jól bevált kenőcsőből 2 drb 2 frtos tégelylyel. Tisztelettel
Pálffy-Bolzer grófné Tisza-Kürt, (Szolnokmegye), 1904. máj. 15.

T. Csillag Anna asszony, Wien.
Kérek lehetőleg postafordulattal az Ön kitűnő hajnövesztő kenőcsőből egy tégelylyel. Tisztelettel
Dr. Carl v. Steiner, Graz, Richard Wagnerstrasse 8.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelleg alatt küldenek a Kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettjük el nem viszi, a Kiadóhivatal megsemmisíti.

A NAP - A HIR apróhirdetési levelezőlapjai kaphatók: Budapestben és a vidéken minden hirlap-elárusítónál. ÉRVÉNYES 10 SZÓIG. ÁRA 20 FILLÉR.

Olcson levelezhet mindenki, aki A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapját megveszi Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Házasodhat mindenki, aki A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdet Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Állást kaphat mindenki, aki A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdet Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Betöltendő állást hirdethet a legkisebben A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Oktatást nyerhet mindenki, aki A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdet Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Butor legelősebb közvetítője A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Adás-vétel legelősebb közvetítője A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Lakás legelősebb közvetítője A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Pénzkölcsön legelősebb közvetítője A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Gyümölcs legelősebb közvetítője A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Üzlet legelősebb közvetítője A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Ingtatlan legelősebb közvetítője A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben.

Házasság nősülni óhajó nyugdíjkepes jobb iparos. Levelet "Csinos barna" jellegre a kiadóba. 16209

Nőül venném azon nőt, ki jelenlegi helyzetemből kisegítene. "Csinos 26" jellegre a kiadóba. 16314

Betöltendő állások Kereskedősegédek könyvelők, iroda- és raktár-személyzet, mezőgazdasági- és ipari személyzet, biztos sikkrel pályáznak a Magyar Pályázati Értesítő és munkaközvetítőben megjelent hirdetésekre. Egyes szám 40 fillér. Kiadóhivatal Csáky-utca 4. 3605

Cukrász-tanoneknek felvétetik jó házból való fő teljes ellátással. Schön, Damjanich-utca 33.

Pályázatok. Valamennyi betöltendő állásról megjelent és ingyen küldetik a mutatószám az Országos Pályázati Közlönyben. Budapest, Nap-utca 13.

Bizalmi állásokra kerestnek pénztárnok, raktárnok, ellenőr és felvigyázó. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Budapest, Nap-utca.

Ellenőri, raktárnoki, felvigyázói és pénztárnoki állás betöltendő. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Budapest, Nap-utca 13.

Kifutó. felvétetik Kállay Lajos motorgyárban, Gyár-utca 28. 1289

Dynamó és villanyvilágítási kezelőnek ajánlkozik Szabó János. Ács, 27. sz. 8307

Vizsgázott stabil, lokomobil- és dynamo-kezelő állást keres. Ötvös Imre, Ács. 8309

Állást keresők A t.c. gazdaközönség és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnások, szeszfőzők, kertészek, keszmeszők és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetek. Krausz Árpád, VII., Nagymező-utca 25. szám. Telefon 84-76. 10.003

Oktatás Cimbalom-tanítónő tanít kitért módszer szerint kottából vagy cigányosan. mérsékelt áron, úgy saját lelkén, mint házon kívül. Három hónap alatt biztos eredmény. VII., Ovoda-utca 19., III. em. 32. 668

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémián rendez tanárok által oktatott szakintézmények. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyamai. Alapította Markovics Iván 1863. Hívunk új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gábelberger Szakiskola, ezúttal Gyár-utca 4. (most kirórlag Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! A szakiskola irógépeketől s más utánzott nevé tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Nyitva szept. 1-től 10-ig.

Női szabást minta-rajzolást, francia mód szerint, 3 ritét egy hónap alatt teljesen kitanítok. Rákóczi-ut 61., Hsz. 7.

Stenografia! Díjtalan gépirás-oktatás az összes irógéprendszeren. Díjtalan és biztos állás-közvetítés. Minden hónapban új gyorsírási és gépirási tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsíró-tanároktól vezetett Stenografia Országos Gábelberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában. Levelező- és vitairás tanfolyamok, kereskedelmi szakintézmények. Az intézet végzett növendékeit egész éven át díjtalan gyakorlati órákban részesítjük. Sokszorosított tanfolyamok. Copying office. Kerjén tájékoztatót. Tanítás reggel 7 óráig este 9-ig. Az intézet helyiségei Váci-körút 33. sz. alatt vannak. Azelőtt Kazinczy-utca 8.

Butor Háló és ebédlő garnitúrák, csillárok, réz-ágyak, szőnyegdínyók, irodai berendezések, pénzeszközök, olcsón eladók. Beraktározási Vállalat Budapest, Gerjóczi-utca 2. Bolt-11 szám.

Különféle butorok azonnal olcsón eladók. Privát! Sándor-utca 30/A. 60dsz. 5. ajtó.

Ujrendszere BUTORHITEL. Butorok csakis a legjobb kivitelben kaphatók készpénzért v. banknál törleszhető részlete BALÁZS és TÁRSA butorraktárban Budapest VI., Révay-utca 3. szám. Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak maradása, miáltal a butort mindenkinek készpénz-árbán számíthatjuk. A bankkölcsönt sem részlegjézés sem egyéb költség nem terheli.

Butorok háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá irodai, irodaberendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, bégarnitúrák eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e (Kazinczy-utca sarok.)

30% megtakarítás régi butorszalon-ban Bpest, Ferençoisk-ter 3. sz. 60000. Vétel és eladás: polgári, urasági lakberendezések, őr- és szőnyeg, palisander- és mahagoni butorok, keleti szőnyegek, csillárok stb. Telefon 82-13.

Adás-vétel Biliárd-asztal, nagyon olcsón eladó. Főherceg Sándor-utca 30/A., földszint 5.

Szabó- ipari, gyári és vasaló faszé- nyel szállít Weisz és Vidor. Telefon 53-49.

Ös-Budavára felosztása alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 100 darab villamos lámpa, továbbá egy Peugeot gyártmányú automobil, 1 db villamomotor, váltakozó áram, gyári szám 3410. Ganz és Társa gyár 6 polus, 820 fordulát száma, 100 váltós, 20 lóerős, 1 db gázmotor dupla cilindere, 30 lóerős, gyári szám 206. Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártott, nyomású biztonsági szeleppel, fészkelővel és vízállású üveg- gépszeleppel, kazánok átme- rére 80 centiméter, hossza két méter. Két darab Emke-féle tar- gószivattyú Lorenc Viktor-féle gyártmányú szivó magassága 9 méter, nyomó magassága 50 mé- ter. Egy db transzmisszió 4 csapágyval, 6 db szíjkoronggal, jökárban lévő szíjakkal stb. minden a legjobb állapot- ban olcsón eladó. Értekezni lehet reggel 8 óráig a. u. 5 óráig Ös-Budavára területén a tulajdonossal.

Lakás elegánsan berendezett szobák azonnal olcsón kaphatók. Főherceg Sándor-utca 30/A. Magyar Othon elsőrangú panzió. Szigorúan családi otthon.

Klubnak, pénztárczának, irodának, elő- kelő vállalatnak stb. kiválóan alkalmas, díszes helyiség, mely all egy előszobából, egy nagy terebből, két kisebb terebből s mellékhelyiségek- ből, gáz- és villanyvilágítás- sal, orkelyivel, május else- jére, esetleg azonnal is ki- adó. Rákóczi-ut 17. I. 1.

Kiadó azonnal elegáns butorozott, teljesen feregments, utcai szoba, gáz- és villanyvilági- tással, fűrdőhasználattal, kü- lönt bejárattal. Rákóczi-ut 17. I. 1.

Kiadó lakások. István-tér 17. Uj bérpalotában, 5 utcai szoba, mellékhelyiségekkel, 1 bolt- helyiség, pinceraktár, azo- nali átvitelre, 5 utcai szoba, mellékhelyiségekkel, 1908 má- justól. Andrássy-ut 102. sz. házban, 5 utcai szoba, mel- lékhelyiségekkel, 1908 máju- sától. 9155

Pénz Bankbizomány és Közvetítő Vállalat. Budapest, József-u. 23., II. 18. Kicszközli személyi és jelző- közlönöket gyorsan úgy helybe- ra mint vidékre a legmagasabb ár- zéggel. Közvetít minden adás- vételt képező ingatlan-ügyletet. Levélbeli megkereséshez válasz- bélyeg mellékelendő. Közvetít továbbá üzletek, vendéglők, kávéházak, kávéme- rősök, tejcsarnokok adás-vételét.

Gavallér és bankhivatalnok váltói leszá- mítoltatnak VII., Kertész-utca 8. I. em. 5. Riktér, találat 2-5-g. 447

Személyhitel magánpénzt, kezes nélkül is, 24 óra alatt megszerkesz 1-2 -8 havi lejáratú. Bankköl- cseint 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, rész- vénytársaságtól, nem szövet- keztől. Márton, Rottenbil- ler-utca 12., I. 14 szám. Te- lefonszám 84-68. Betáblázá- sokat házra, földre, telekre, II., III. helyre is két nap alatt elintézek olcsó ka- matra. 10.005

Különféle Törött babákat esekélyeséért újja javítok. Scheiber, Murányi-utca 17. Levelezőlapra háromnap elho- zom. Vidéki megrendeléseket lelki- ismeretesen eszközölök. 19067

Emléknek, ajándéknak kiválóan alkal- mas egy életnagyságu, na- gyított fénykép, bármely fénykép után művésziellen készítek. A hű másolatot felelősséggel vállalom. A kép 68 cm. magas, 58 cm. széles. Darabja 3 forint. Színes olaj- ban 6 forint. Vidéki megren- delést pontosan eszközölök. Budapest, VI., Proféta-utca 5. szám. Grosz József.

Asszonyok vigyázatok! Minden családra nevez legfonto- sabb könyvet a gyermekál- dásról, több mint ezer köszo- nőirattal díszkötésben küld 1 kor- nárért, levélbelyeg ellenében is, Fischer Béza asszony, Buda- pest, VII., Damjanich-utca 28/A.

Maróni római, óriászemű, édes, száz kiló 28, huszonöt kiló 8.50, étkező postakosárral 2.40, citrom, aranyárga, 2.50, gyö- nyűri csokolé 2.80, merán leg- nemesebbfajú vajonkörték, Dechant-, Spadoni-, Dill-vaj- onkörték 7 koronárért, októ- bers postakosárunként, után- vétellel, bementellenül szál- lit Sorelli Busetto, Budapest, Ferenc József-utca 19. 18330

Házinyul Hannoverből I. évi importált, kitűnő példány, egyenes him és két drb nőstény, továbbá 5 drb feléves bolga óriás házinyul, változott körülmé- nyek miatt sürgősen eladó. Megyei gazdasági, u. p. 7. Bar.-Bukkösd. 33671

18 forinttól mérték után készítek a legelo- gánabb férfi-öltönyt, töl- kőbátot, felöltőt francia-, angol- és hazai szövetekből. 28 forinttól szalon, Ferenc József, frank és sza- keltöltönyt a legfinomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Budapesti évi lakóknak kedvez- ményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelkezési sz- bázisunkat nagy mintagyűj- teményvel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydiófa-utca 3.

FIDIBUSZ 1905-1906. évi teljes év- folyama diszkötésben tekin- tettel arra, hogy az 1907. évfolyama már 1908. jan. 1-én szintén diszkötésben megjelenik, 1908. jan. 1-ig

3 korona mérsékelt árért kapható Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadóhivatalában Budapest VIII., Rökk Szilárd-utca 9., továbbá minden könyv- és papirkereskedésben, vala- mint az összes hirlapelár- nitóknál ugy Budapestben mint vidéken.

30 korona finom szövetsből divatos férföltönyt vagy felöltő mérték után remek sza- bás és finom kivitelben „Hazai Versenyszabóság” Budapest, VII., Thököly- (Csömöri)-ut 3. szám I. em. — Vidékre min- tak bérmentve.

A legdurvább kéz is hársónysimává lesz a Majthényi-féle Lanolin-crème használat után. Egy tubus ára 50 fill. Egy tégely ára 1 kor. Főraktár: MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámház-körút 15.

Egy háztartásban so- hiányoznak a hírne- ves Majthényi-féle „Diadal”-sósörszesz mely gyógyhatásánál fogva felülmúlja az összes forgalomban lévő hasonló készítménye- ket. Egy kísérlet meggyőz mindenkit ezen áldásos házi- szer kiváló tulajdonságairól. Kis üveg ára — 40 fill. Közp. „ — 90 „ Nagy „ — 1.50 „ Főraktár: MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámház-körút 15.

!! Most jelent meg !! Pekingtől — Párisig automobilon. Borghese herceg utja Ázsián és Európán keresztül. Irta: Barzini Luigi. — Fordította Garady Viktor. 117 eredeti fényképfelvetel után készült képpel, 12 képmelléklettel és 1 térképpel. Ára füve ... 12. — korona. Diszkötésben 16. — korona. SINGER és WOLFNER kiadása Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Legelősebb hirdetés mód! Nem kell a kiadóhivatalba fáradni, mert minden dohánytözsdeben kapható

A NAP - A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára csak 20 fillér. A hirdetés a levelező- lap beérkezése napján jelenik meg.

HELLER TESTVÉREK, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. Rákóczi-(Koreposi)-ut sarok. Tele- fonszám 79-35.

„MAGYAR TEXTILIPAR.” Folyóirat. 1000 A pamut-, gyapjú-, ke- kender-, selyem- és juh- ipari és kereskedelmi közlönye. Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken. Megjelenik havonta 2-szer. Előfizetési ára egy évre 12 ko

Száraz, törékeny és molyos haj legbiztosabb gyógyszer a „Moelle de Boeuf” marhavéló china-pomádé. Hajnövesztő hatása bámulatos. Egy tégely ára K 1.20 Főraktár: MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámház-körút 15.

Hajhullás és korpaképződés ellen a legmeg- bízhatóbb szer a Majthényi-féle Tanno-chinin hajszesz Nemesak megakadályozza a haj- kihullást, de jelentékenyen előmozdítja a haj növesztését. Egy üveg ára 1 kor. 20 fillér, 2 és 4 korona. Főraktár: MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámház-körút 15.

A legdurvább kéz is hársónysimává lesz a Majthényi-féle Lanolin-crème használat után. Egy tubus ára 50 fill. Egy tégely ára 1 kor. Főraktár: MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámház-körút 15.

Egy háztartásban so- hiányoznak a hírne- ves Majthényi-féle „Diadal”-sósörszesz mely gyógyhatásánál fogva felülmúlja az összes forgalomban lévő hasonló készítménye- ket. Egy kísérlet meggyőz mindenkit ezen áldásos házi- szer kiváló tulajdonságairól. Kis üveg ára — 40 fill. Közp. „ — 90 „ Nagy „ — 1.50 „ Főraktár: MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámház-körút 15.

!! Most jelent meg !! Pekingtől — Párisig automobilon. Borghese herceg utja Ázsián és Európán keresztül. Irta: Barzini Luigi. — Fordította Garady Viktor. 117 eredeti fényképfelvetel után készült képpel, 12 képmelléklettel és 1 térképpel. Ára füve ... 12. — korona. Diszkötésben 16. — korona. SINGER és WOLFNER kiadása Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Legelősebb hirdetés mód! Nem kell a kiadóhivatalba fáradni, mert minden dohánytözsdeben kapható

A NAP - A HIR apróhirdetési levelezőlapja. Érvényes 10 szóig. Ára csak 20 fillér. A hirdetés a levelező- lap beérkezése napján jelenik meg.